

TIGAR AD PIROT

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR – SEPTEMBAR 2008.

Distribuciona lista:

e: www.tigar.com
p: članovi Upravnog odbora
članovi Nadzornog odbora
arhiva

Ključne reči: TIGAR, IZVEŠTAJ, POSLOVANJE, 2008	Oznaka dokumenta	
	IZ.P.08/05	
Datum: 11.11. 2008.	Autor: Jelena Petković	Odobrio: Dragan Nikolić

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. OPŠTI PODACI	4
1.2. ORGANIZACIONA STRUKTURA.....	4
1.3. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA PERIOD JANUAR – SEPTEMBAR 2008.	5
1.4. NAJZNAČAJNIJE REALIZOVANE POSLOVNE AKTIVNOSTI U PERIODU I-IX 2008.....	9
1.5. KLJUČNE INVESTICIONE AKTIVNOSTI	10
1.6. PRODAJA	11
1.7. POLOŽAJ NA TRŽIŠTU KAPITALA	12
2. RIZICI	14
3. ODRŽIVI RAZVOJ	15
3.1. ZAPOSLENI	15
3.2. SISTEM KVALITETA.....	18
3.3. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	19
3.4. INTELEKTUALNA SVOJINA.....	21
3.5. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE.....	23
3.6. DRUŠTVENA ODGOVORNOST.....	26
3.7. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	27
4. UPRAVLJANJE	28
5. RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA I PRAVNA ZAŠTITA	30
5.1. NEKRETNINE	30
5.2. SUDSKI SPOROVI.....	32

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6. FINANSIJSKI REZULTATI ZAVISNIH I PRIDRUŽENIH PREDUZEĆA.....	33
6.1. TIGAR OBUĆA	33
6.2. TIGAR TEHNIČKA GUMA.....	34
6.3. TIGAR HEMIJSKI PROIZVODI.....	35
6.4. TIGAR TRGOVINE – DOMAĆA PRODAJNA MREŽA.....	36
6.5. TIGAR EXPORT – IMPORT.....	37
6.6. TIGAR AMERICAS - USA	38
6.7. TIGAR EUROPE UK.....	39
6.8. REGION BALKANA - Tigar Trade, Tigar Montenegro, Tigar Partner	40
TIGAR MONTENEGRO – CRNA GORA	40
TIGAR TRADE – REPUBLIKA SRPSKA	41
TIGAR PARTNER – MAKEDONIJA.....	42
6.9. USLUŽNI ENTITETI TIGRA.....	43
7. FINANSIJSKI REZULTATI NA NIVOU MATIČNOG PREDUZEĆA	47
7.1. KOMENTAR OSTAVRENOG FINANSIJSKOG REZULTATA	47
7.2. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD	48
7.3. SEGMENTNI REZULTAT	49
7.4. NEKONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD	50

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.

Oznaka dokumenta

IZ.P.08/05

1. UVOD

1.1. OPŠTI PODACI

Poslovno ime: Akcionarsko društvo "Tigar" Piroć
U daljem tekstu Tigar / Društvo / Holding

MB: 07187769

Web site: www.tigar.com

Delatnost: Holding poslovi

Broj akcionara: 30/9/2008 4,835

Vrednost imovine: 30/9/2008 (000 din) 4,060,320

Sedište: Nikole Pašića 213, 18300 Piroć

PIB: 100358298

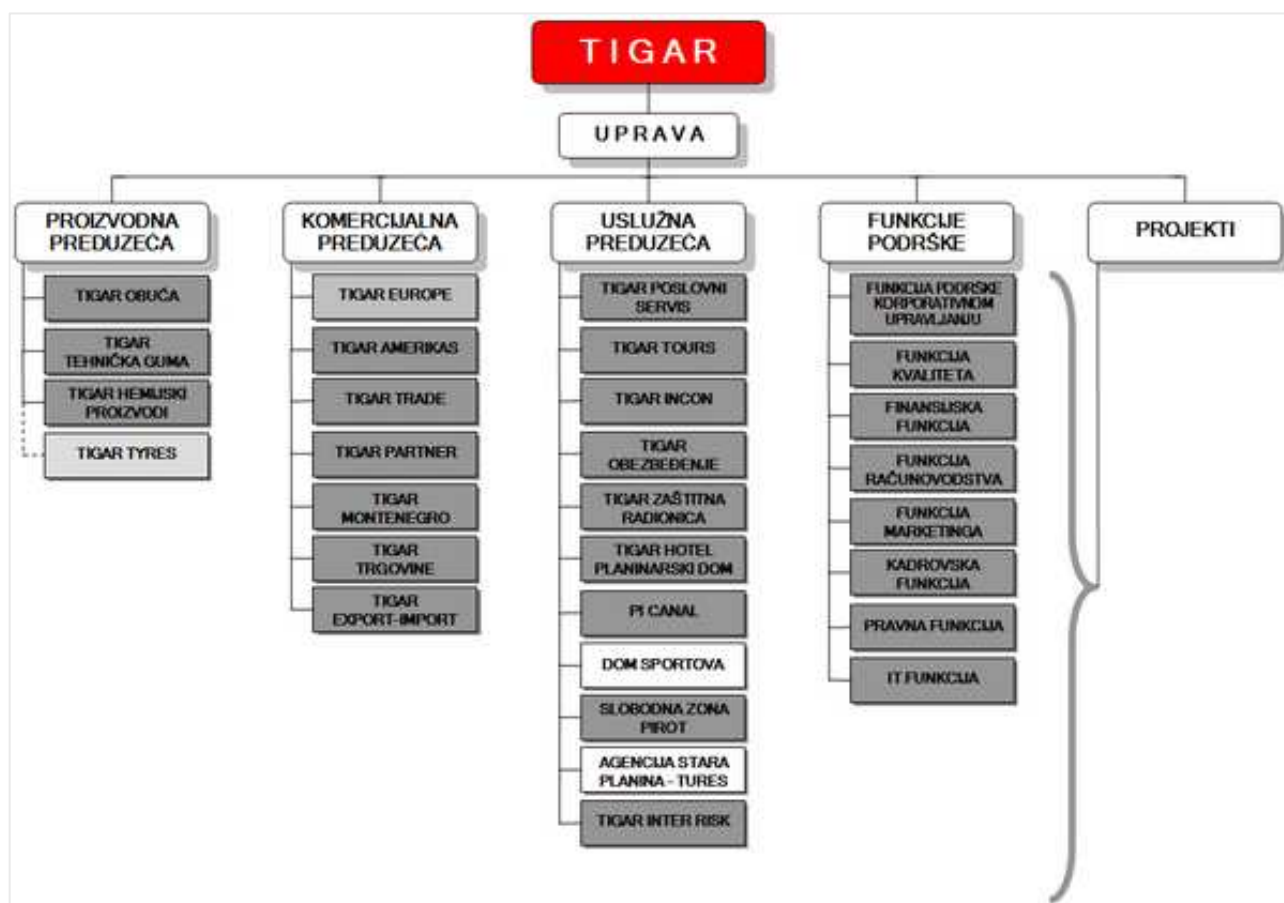
Broj rešenja: Registraski uložak br 1-1087

Broj zaposlenih: 30/9/2008 2,137

Ukupan kapital: 30/9/2008 (000 din) 2,971,108

Kapitalizacija: 30/9/2008 (000 din) 1,615,352

1.2. ORGANIZACIONA STRUKTURA

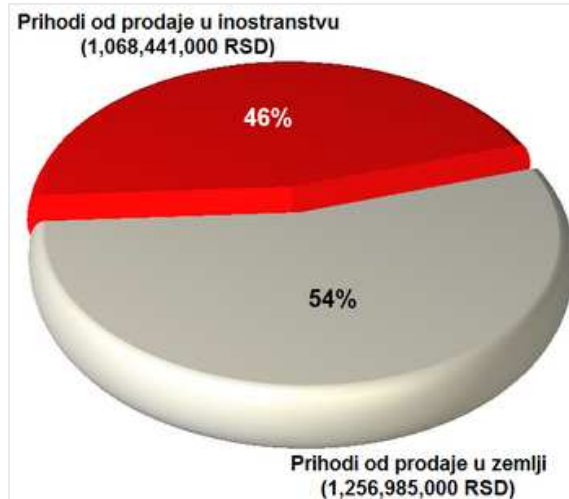

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

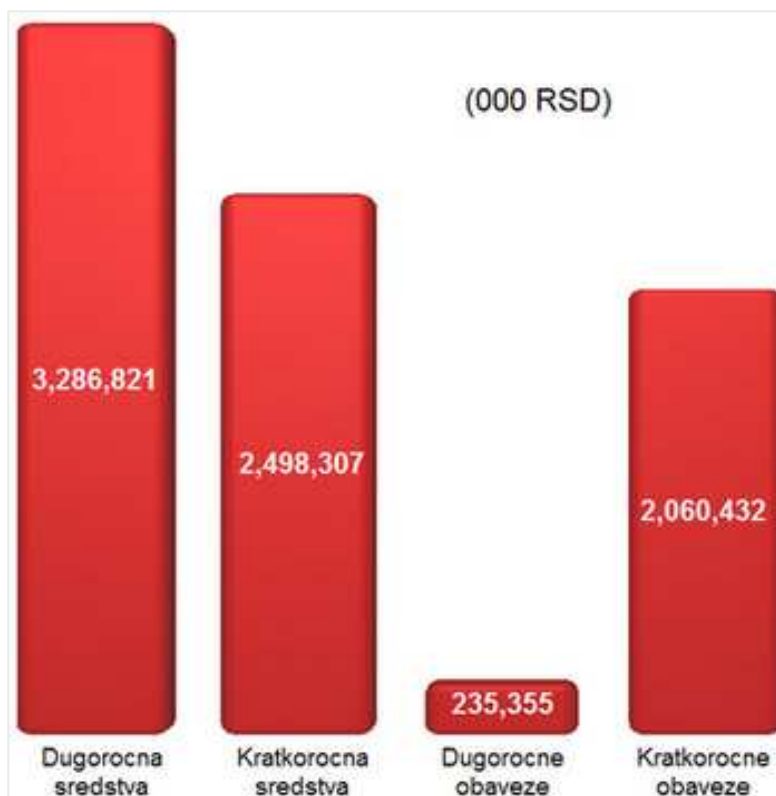
1.3. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA PERIOD JANUAR – SEPTEMBAR 2008.

STRUKTURA KONSOLIDOVANIH PRIHODA OD PRODAJE ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.

Prihodi od prodaje po poslovnim segmentima u 000 RSD	Ukupno
TG	246,498
HP	164,253
T. Obuća	581,967
Trgovine	1,746,887
Uslužne delatnosti	703,449
Holding	117,892
Ukupno za sve segmente	3,560,946
Eliminacije-interna realizacija	-1,235,550
Konsolidovani prihodi od prodaje	2,325,396

STRUKTURA KONSOLIDOVANOG BILANSA STANJA NA DAN 30.9.2008

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Učešće u kapitalu (000 RSD) nekonsolidovani	31. Decembar 2007.	30. Septembar 2008.
povezanih pravnih lica	1,999,608	2,468,980
drugih pravnih lica	200	200
Ispravka	253,714	14,571
Ukupno	1,746,094	2,454,609

Promene na kapitalu (000 RSD) nekonsolidovani	31. Decembar 2007.	30. Septembar 2008.
Stanje na početku godine	2,683,587	2,685,839
Dobit tekućeg perioda	48,734	390,179
Izdvajanja za dividende	-43,477	-104,911
Ostalo	-3,005	
Stanje na kraju godine	2,685,839	2,971,107

Konsolidovani finansijski podaci Tigar a.d. u hiljadama dinara	Ostv. I-IX 2008
Ukupna aktiva	5,804,082
Kapital	3,443,895
Ukupni prihodi	3,992,599
EBIT	943,774
EBITDA	1,013,058
Neto prihod	811,559
<u>Značajni pokazatelji poslovanja</u>	
Prinos na ukupni kapital	23.57%
Stepen zaduženosti	0.40
<u>Racija likvidnosti I solventnosti</u>	
Racio tekuće likvidnosti	1.21
Racio ubrzane likvidnosti	0.51
Stepen zaduženosti II	0.67
<u>Racija</u>	
ROE	23.57%
ROA	13.98%
Operativni rezultat bez am/posl.prihod	
Neto profit/poslovni prihod	30.94%
Neto profit/ukupan prihod	20.33%
Ukupne fin.obaveze/kapital	34.79%

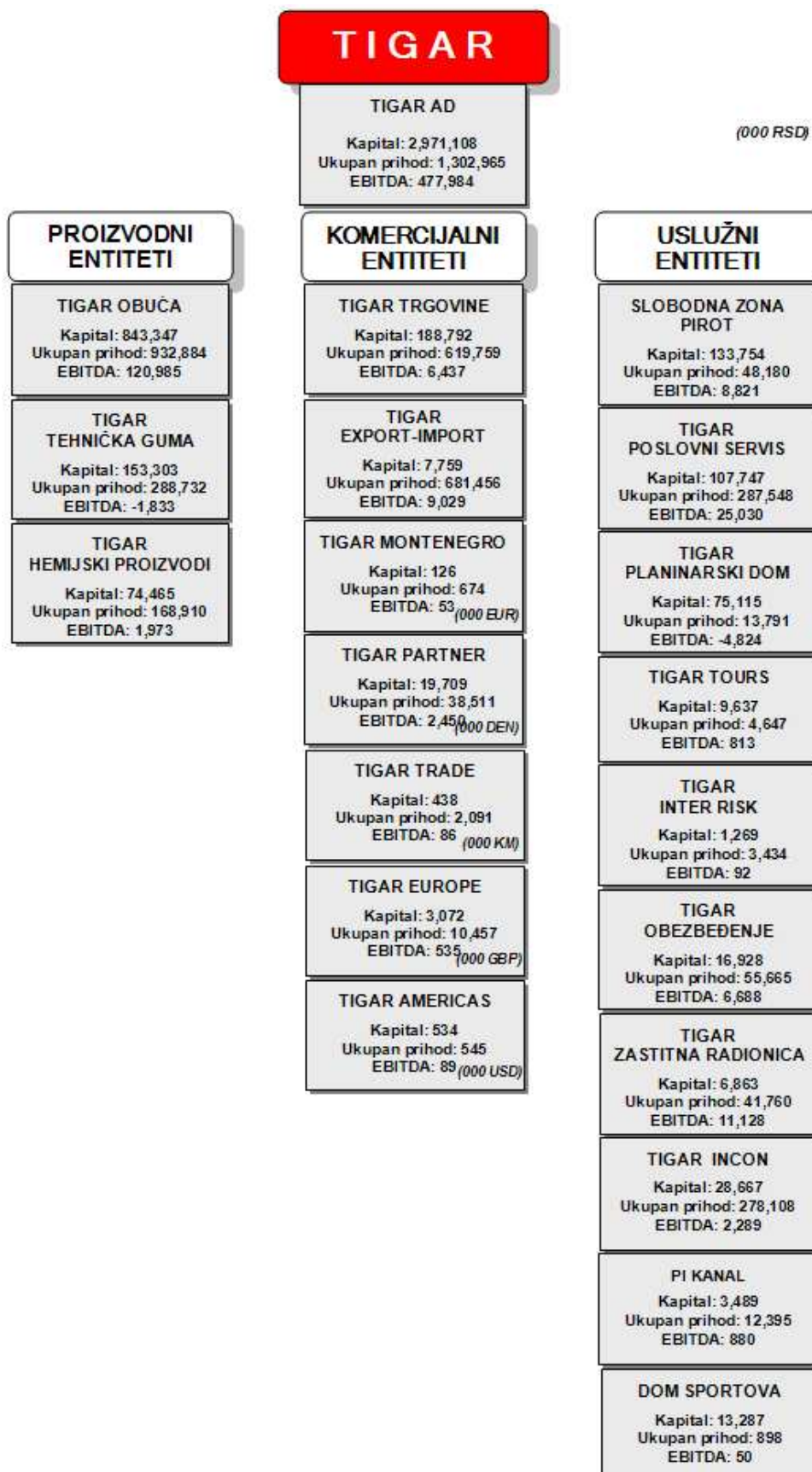
* Za prvih devet meseci 2007.godine nije radjen konsolidovani finansijski rezultat iz kog razloga nema uporednih podataka

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Nekonsolidovani finansijski podaci Tigar a.d. u hiljadama dinara	Ostv. I-IX 2007	Ostv. I-IX 2008	% promene
Ukupna aktiva	3,449,682	4,060,320	18%
Kapital	2,655,241	2,971,108	12%
Ukupni prihodi	388,583	1,302,965	235%
EBIT	27,378	467,095	1606%
EBITDA	40,122	477,984	1091%
Neto prihod	15,131	390,179	2479%
<u>Značajni pokazatelji poslovanja</u>			
Prinos na ukupni kapital	0.57%	13.13%	2205%
Neto prinos na sopstveni kapital	0.73%	18.92%	2479%
Stepen zaduženosti	0.23	0.27	16%
<u>Racia likvidnosti I solventnosti</u>			
Racio tekuće likvidnosti	1.81	1.19	-34%
Strogi racio likvidnosti	1.76	1.17	-33%
Stepen zaduženosti II	0.30	0.36	22%
<u>Racia</u>			
ROE	0.57%	13.13%	2205%
ROA	0.44%	9.61%	2091%
Neto profit/ukupan prihod	3.89%	29.95%	669%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Ključni pokazatelji rezultata zavisnih preduzeća

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

1.4. NAJZNAČAJNIJE REALIZOVANE POSLOVNE AKTIVNOSTI U PERIODU I-IX 2008.

Februara 2008 godine održana je vanredna Skupština akcionara koja je donela odluku o prodaji 30 % udela Tigar ad u Tigar Tyres u tri jednake tranše periodu juli 2008. - februar 2010. godine u ukupne vrednosti 18,6 miliona eura i prodaji zemljišta na lokaciji Tigar 2 u vrednosti od cca 7 miliona eura. Ukupna transakcija vredna je 32 mil eura i obuhvatila je pored navedenog i prodaju zgrada zavisnih preduzeća na lokaciji Tigar 2.

U junu 2008. godine održana je redovna Skupština akcionara koja je usvojila finansijske izveštaje za 2007. godinu, donela odluku o isplati dobiti i izboru Upravnog odbora.

Fabrika gumene obuće na staroj lokaciji zatvorena je juna 2008 godine a nova fabrika na lokaciji Tigar III pustena je u rad septembra 2008 godine.

U toku perioda zaključen je Ugovor o prioritetnom zajmu i sponzorskoj podrsci između Tigar korporacije zavisnog preduzeća u 100 % vlasnistvu Tigar korporacije Tigar Obuća i finansijske institucije iz Savezne Republike Nemačke DEG - Deutsche Investitions – und Entwicklungsgesellschaft. Namena kredita je finansiranje projekta otvaranja nove fabrike gumene obuće na lokaciji Tigar III ,razvoj i uvođenje novih proizvoda visokog stepena složenosti ,razvoj postojećih kao i kupovina i razvoj novih brendova i investiranje u razvoj trzista .DEG učestvuje u finansiranju projekta putem dugorocnog investicionog zajma odobrenog na rok od sedam godina . Realizacija ugovora je u toku.

U avgustu 2008 godine zaključen je ugovor između Tigar Obuće i škotske firme Hunter boot kupovini prava za proizvodnju, prodaju i distribuciju zaštitnih, vatrogasnih, šumarskih i radničkih čizama pod imenima „Century“, „Forestry“ i „Firefithter“. Transakcija je uključila i kupovinu odgovarajuće opreme i kalupa za proizvodnju. Pravni osnov za realizaciju transakcije su Sporazum o kupovini poslovnog programa i imovine i Ugovor o prenosu vlasništva nad intelektualnom svojinom.

U prvoj polovini godine završen je zajednički projekat sa IFC vezano za razvoj korporativnog upravljanjaakorporaciji Tigar je dodeljena nagrada Privredne komore Srbije kao društveno najodgovornijoj kompaniji.

Sa firmom VMA zaključen je ugovor o kupovini softverskih paketa za praćenje poslovanja u oblasti računovodstva, finansija , prodaje, proizvodnje, zaliha kao i izradu BSC za matičnu kompaniju i veća zavisna preduzeća. Implementacija softverskih paketa biće završena do kraja 2008. godine.

Krajem juna 2008. godine započete su pripreme na realizaciji projekata sa inostranim konsultantima u oblasti dalje modernizacije trgovačke mreže, objedinjene logistike, kao i u oblasti turizma u okviru raspoloživih potencijala Tigra na Staroj planini.

Projektni timovi pripremi su Studiju 'Druge faze modernizacije prodajne mreze i razvoja logistike' nivou Tigar korporacije. Ciljevi druge faze projekta su organizaciona promena u smislu formiranja zajednicke komercijalno-prodajne funkcije uključujući i delatnost logistike , definisanje kanala prodaje prema prodajnim programima.

Projekt razvoja turizma je u toku i obuhvata kako razvoj hotelskih kapaciteta sa svim neophodnim dodatnim sadržajima koje zahteva savremena turistička ponuda, tako i razvoj potencijala vezanih za Koridor X i Piroto kao turističku destinaciju .

U prvih devet meseci knjizeni su prihodi kapitalne dobiti koji potpicu najvećim delom iz transakcije sa Michelinom realizovane u toku 2008 godine . Do februara 2010 godine kada je predviđen zavrsetak ove transakcije i potpuni izlazak Tigra ad iz programa guma prema zaključenim ugovorima bice realizovan priliv od petnest miliona eura.Prihod od kapitalne dobiti iz transakcije bio je 'pokriven ' odgovarajućim prilivima u kesu koji su bili glavni izvor za finansiranje investicionih aktivnosti od strane korporacije i to kako za centralne kaapcitate tako i za program obuće stim sto ce ulozena sredstva za program obuće biti najvećim delom refinansirana iz kredita DEG a u skladu sa Ugovorom.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Kompanija je tokom celog perioda a posebno od juna 2008 godine bila suocena sa znacajnim padom vrednosti akcija kao i smanjenjenom likvidnoscu sto se objasnjava isklucivo posledicom sveopste i regionalne krize trzista kapitala na sta srpsko trziste i akcije srpskih kompanije nisu mogle da bude postedjene.

Upravni odbor u okviru svojih nadleznosti sprovodice mere u cilju poboljsanja lkvidnosti ne narusavajući investicije i normalno funkcionisanje sistema jer je to kljucni interes Tigra i njegovih vlasnika .

1.5. KLJUČNE INVESTICIONE AKTIVNOSTI

U toku 2008. godine planiran je najviši nivo investicionih aktivnosti u programe mimo programa guma u istoriji Tigra.

U 2008 godini Tigar je bio usmeren na infrastrukturne investicije .Ukupna vrednost ulaganja u osnovna sredstva iznosila je 678 miliona dinara i najvećim delom bila je usmerena na infrastrukturno uredjenje lokacije Tigar III sto ukljucuje prostorno uredjenje , izgradnju unutrasnjih puteva ,novih elektro vodovodinih ,energetskih i IT instalacija ,kao i pustanje u rad nove energetike na mazut i gas i nove fabrike za proizvodnju gumene obuće.

U junu 2008 godine zatvorena je fabrika obuće na staroj lokaciji.Nova fabrika pustena je u rad na lokaciji Tigar III septembra 2008 godine . Pustanju u rad nove fabrike predhodilo je pustanje u rad nove energetike Nova fabrika obuće po kapacitetima je najveća i najbolje opremljena fabrika gumene obuće u Evropi . U momentu izrade izvestaja stepen završenosti investicije iznosi 85 % a kompletna fizicka implementacija koja podrazumeva ugradnju i pustanje u rad svih planiranih novih proizvodnih linija planirana je do juna 2008godine . Nova oprema je komjuterizovana i omogucava znacajne uštede na materijalu sto ce uvecati profitabilnost . Nakon mesec dana od pustanja u rad fabrika je dostigla planski nivo proizvodnje . Nova fabrika ocenjena je najvisim ocenama i od strane najvećih kupaca iz inostranstva i zemlje koji bili u prilici da posete nove proizvodne kapacitete Tigar Obuće ,sto potvrđuju kroz plasirane narudzbine. Korporacije planira do kraja godine svecano obelezavanje pustanja u rad nove fabrike sto ce biti prilika da se javnosti prikazu ne samo novi proizvodni kapaciteti nego i proizvodni program koji je vrednosno najvećim delom namenjen najizbirljivim trzistima Evrope, Kanade i Amerike .

U toku perioda sprovedjene su intezivne aktivnosti za zatvaranje finansijke konstrukcije sa potencijalnim kreditorima i partnerima za modernizaciju programa tehnicke gume ukljucujuci proizvode od gumenog reciklata i projekat reciklaze u ukupnoj vrednosti od 14 miliona eura. U toku je realizacija projekta u delu nabavke potrebne opreme i obezbedjenju gradjevinskih uslova za izgradnju nove fabrike na lokaciji Tigar III do kraja 2008 godine

U hiljadama dinara	Nabavka osnovnih sredstava
	30. septembar 2008. godine
Tigar Tehnička guma	11,272
Tigar Hemijski proizvodi	1,911
Tigar Obuća	194,393
Tigar Trgovine	34,329
Tigar Export-Import	115
Uslužne delatnosti	31,969
Holding	404,025
Ukupno	678,014

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

1.6. PRODAJA

U prvih devet meseci ,nakon isključenja internih odnosa , ostavaren je eksterni prihod od prodaje proizvoda i usluga od 2,6 milijardi dinara od čega je polovina ostvarena na domaćem a polovina na inostranom tržištu. Tigar Obuca imala je pad prihoda od prodaje za prvih devet meseci u odnosu na isti period prošle godine sto je posledica zastoja u proizvodnji u periodu jun – septembar 2008 godine. Pad prodaje bio je rezultat pada vrednosti prodaje u izvozu . Proizvodnja za izvoz radi se po posebnim narudžbinama kupaca i za tu proizvodnju nije bilo moguće formirati zalihe za period za koji fabrika nije radila . Za domaće tržište pre zaustavljanja proizvodnje u junu formirane su adekvatne zalihe tako da je ostavrena prodaje na domaćem tržištu veća za 18 % nego u istom periodu prošle godine . U oktobru mesecu nakon prevazilazenja početnih problema vezanih za pustanje u rad nove fabrike stabilizovana je i proizvodnja i prodaja za izvoz tako da je u oktbru izvezeno robe proizvedene najvećim delom u tom mesecu u vrednosti od 1 milion eura sto je 31 % više nego u oktbru prošle godine . Ovaj podatak najbolji je znak spremnosti inostranih kupaca da Tigar Obucu stave na vodeća mesta na listi svojih snabdevaca . Prema projekciji do kraja godine ukupan prihod od prodaje treba da bude oko 1milijarde dinara sto je jednako prodaji iz prošle godine sto je veoma dobar rezultat imajući u vidu zastoj u proizvodnji od de facto četiri meseca .

Tigar tehnička guma ostavila najveći rast prodaje u okviru Tigra ,ostavreni prihod od 250 miliona za 35 % je veći nego ostavreni prihod od prodaje u istom periodu prošle godine .najveći rast ostavren je u sportskom programu a zatim u programu proizvodnje profila i cevi za građevinsku i auto industriju .Prema projekciji do kraja godine prihod od prodaje trebalo bi da bude premasen za za 30% u odnosu na 2007.godinu .Posebno je značajna činjenica da je fabrika u ovom periodu realizovala nekoliko uspešnih projekata kada su u pitanju sportski tereni od gumenog granulata realizacijom projekta sportske hale u Lukovskoj banji , sportskih terena u sportsom centru Kosutnjak u Beogradu kao i nekoliko projekata u Pirotu . Obzirom da je oprema nabavljena u ovoj godini i da su prvi projekti uspešno realizovani značajna su garancija da ovaj potpuno novi program fabrike Tehnička guma ima izuzetno dobru tržišnu perspektivu.

Zbog poremećaja u rokovima isporuka boja za puteve zbog formiranja vlade i lokanih samouprava fabrika hemijskih proizvoda imala je značajni pad proizvodnje i prodaje u prvih šest meseci tako da iako je proizvodnja u letnjim mesecima realizovana je u veržinom sistemu sedam dana u nedelji fabrika je za devet meseci ostavila realizaciju nizu u odnosu na istoperiod prošle godine .Fabrika je ostavila značajno veću realizaciju u delu proizvodnje za metaloprerađivačku industriju ,u delu proizvodnje samorazlivajućih podova i specijalnih lepila za rudarstvo ali obzirom na podbacaj u najmoćnijem programu proizvodnji boja za puteve uticala u totalu je ostvaren nizi rezultat .Prema projekciji do kraja godine prihod od prodaje treba da bude na nivou rezultata 2007 godine.

Domaća prodajna mreža ostvarila je poslovne prihode od 580 miliona dinara sto je 30 % više nego u istom periodu prošle godine . 60% prihoda ostavreno je od prodaje guma svih proizvođača i svih brendova i sotalih delova za automobile dok je ostatali ostavren prodajom proizvoda Tigar grupe i komplementarnih proizvoda . 75 % ostavrene razlike u ceni otavreno je od prodaje krajnim korisnicima fizičkim i pravnimlicims a 25 % iz veleprodaje . U razlici u ceni ostvarenoj prodajom guma i dela za automobile 60% realizovano je preko servisne mreže a ostatak preko drugih kanala prodaje sto potvrđuje pravilnost orijentacije prema daljem rzvoju servisno-prodajne mreže. Prema projekciji do kraja godine ,ozbirom da prodaja u zadnjem kvartalu predstavlja glavnu sezonu procenjuje se da ce se ostavriti prihod od prodaje od jedne milijarde sto je 50% veće u odnosu na rezultat prošle godine . Preduzeća u inostranstvu u većinskom vlasnistvu Tigar ad ostavirala su ukupan prihod od prodaje od oko 250 miliona dinara sto je približno nivou ostavrenja iz prošle godine

U grupi uslužnih preduzeća najveći rast prihoda ostvario je Tigar Incon koji je za devet meseci imao prihod od 277 miliona dinara sto je 50% više nego u istom periodu prošle godine .ostala uslužna preduzeća ostavirala su rast prihoda u rasponu od 10 % do 30 % izuzev hotela koji nije ostavrio pozitivan rezultat zbog neuskaldjenosti kapaciteta i troškova iz kograzloga je i pokrenut projekat Turizma u okviru grupe .

Preduzeća u inostranstvu ostavirala su prihod od prodaje od 456 miliona dinara. U prihodima preduzeća u inostranstvu najveće učešće imao je prihod Tigar Europa koji je za prvih šest meseci prodao robe u vrednosti od 7 miliona funti od čega je najveći deo prodaja guma. Tigar Europe nakon kupovine Century divizije postaje ekskluzivni kupac obuće za tržište UK i preuzima postojeću mrežu kupaca što treba da uveća prihod od prodaje.

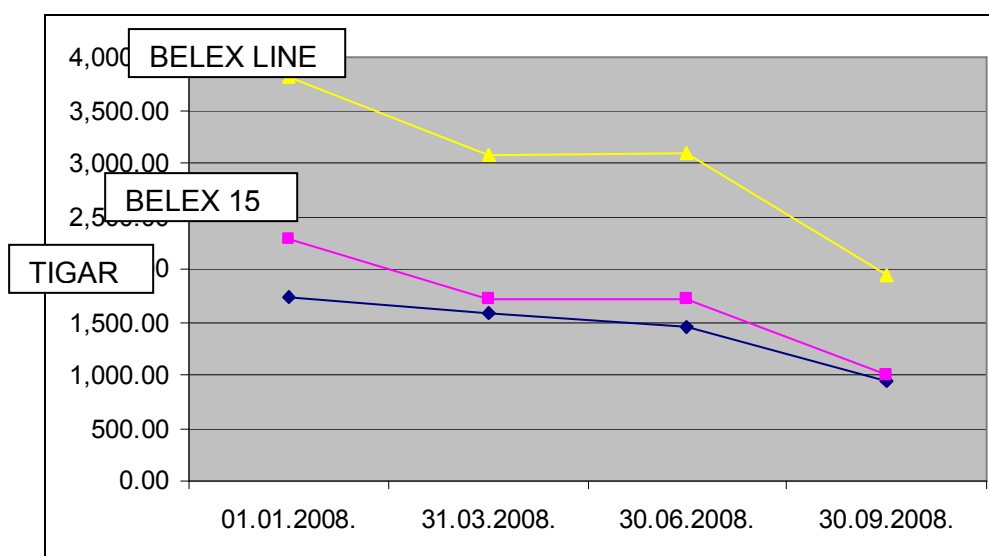
IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.

Oznaka dokumenta

IZ.P.08/05

1.7. POLOŽAJ NA TRŽIŠTU KAPITALA

Kretanje akcija Tigra u periodu januar – septembar 2008. bilo je u skladu sa trendom kretanja tržišta kapitala u Srbiji i regionu. Uporedni prikaz oba indexa Beogradske berze i cene akcija Tigra u ovom periodu pokazuje blaži pad cene akcija Tigra u odnosu na ukupnu berzu.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji podaci iz trgovanja akcijama za period, kao i ključni ratio pokazatelji na osnovu tržišne cene akcija.

	31. DECEMBAR 2007	30. SEPTEMBAR 2008	% PROMENE
Ukupan broj akcionara	4,924	4,835	- 1.8%
Ukupan broj izdatih akcija	1,718,460	1,718,460	-
Knjigovodstvena vrednost akcija	1,562.93	1,652.70	10.62%
Tržišna cena akcija na dan	1,727.00	940.00	- 45.57%
Najniža u periodu	(22.09.2008.) – 900.00 din		
Najviša u periodu	(09.01.2008.) -1,792.00 din		
Prosek za period *	1,163.70 din		
Tržišna kapitalizacija u dinarima	2,967,780,420.00	1,615,352,400.00	- 45.57%
P/ BV **	0.67		
P/E ** *	2.46		
EPS ****	472.25 din		

* Prosečna cena dobijena je na osnovu cena na zatvaranju i broja dana u kojima je bilo trgovanja u posmatranom periodu

** Prosečna tržišna vrednost /knjigovodstvena vrednost

*** Prosečna tržišna cena u periodu /EPS

**** Zarada u periodu /ukupan broj akcija

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Promene u strukturi kapitala na dan 30.09.2008.

Pomenuta kretanja na berzi nisu se ozbiljnije odrazila kako na vlasničku strukturu kompanije, tako i na grupu deset najvećih akcionara. Dva državna fonda takođe nisu menjala svoj vlasnički udeo u kompaniji niti je u ovom periodu bilo najava o mogućim potezima do kraja godine.

Akcionari	31-12-2007.	30-09-2008.	% promene
Akcijski Fond	24.98%	24.98%	-
Fond PIO	8.72%	8.72%	-
Pravna lica	45.15%	54.31%	9.16%
Fizička lica	29.30%	28.64%	-0.66%
Kastodi računi	25.53%	17.03%	-8.50%

Deset najvećih akcionara na dan 30.09.2008.

R.Br	Ime / poslovno ime imaoća akcija	Broj akcija	% učešća
1.	Akcijski Fond Republike Srbije	429,429	24.98
2.	PIO Fond	149,981	8.72
3.	JULIUS BAER INTERNATIONAL	130,820	7.61
4.	RAIFFEISEN ZENTRALBANK	108,204	6.29
5.	SOCIETE GENERALE YUGOSLAV BANK	43,560	2.53
6.	ERSTE BANK CUSTODY 00001	41,317	2.40
7.	STICHTING SHELL PENSIONENFONDS	23,970	1.39
8.	SOCIETE GENERALE YUGOSLAV BANK	23,496	1.36
9.	HYPO KASTODI 4	17,454	1.01
10.	DUNAV OSIGURANJE	16,772	0.97
	TOTAL PRVIH DESET AKCIONARA	876,799	51.02

U komunikaciji sa akcionarima i investitorima kompanija je u potpunosti poštovala Kodeks korporativnog upravljanja, obaveze preuzete izlaskom na zvanično berzansko tržište (april 2007.godine), ali i međunarodnu praksu u izveštavanju akcionarskih društava i komunikacije sa akcionarima i investicionom javnošću. U posmatranom periodu ta komunikacija je realizovana kroz redovno godišnje i kvartalno izveštavanje, javno objavljivanje Bitnih događaja ali i prisustvo investicionim konferencijama i direktnu komunikaciju preko nadležnih službi korporacije. Kompanija aktivno koristi web sajt www.tigar.com putem koga, na srpskom i engleskom, objavljuje izveštaje i informacije od interesa za akcionare.

Broj akcija koje poseduju članovi Uprave preduzeća

Članovi Uprave preduzeća poseduju manje od 1% akcija. U narednoj tabeli naveden je broj akcija u posedu članova Upravnog odbora na dan 30.09.2008.

Ime	Broj akcija u posedu 31 Maj 2005.	Broj akcija u posedu 30 Septembar 2008.	% postojećih akcija
Dragan Nikolić	880		0.0050
Jelena Petković	275		0.0017
Slobodan Sotirov	539		0.0030
Milivoje Nikolić	462		0.0024
Vladimir Nikolić	803		0.0050
Ljubiša Nikolovski	396		0.0026
Jose Alexandre F. da Costa	-		-
Dr Živko Mitrović	-		-
Tihomir Nenadić	-		-

Članovi Nadzornog odbora ne poseduju akcije u kompaniji.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

2. RIZICI

Rizici u vezi s delatnošću

Glavna karakteristika poslovanja u 2008. godini su aktivnosti vezane za pustanje u rad novih fabrika obuće i tehničke gume obzirom da je plan da se do kraja 2009. godine zatvore stari proizvodni pogoni za sve proizvodne programe u kontrolnom vlasništvu Tigra i da se puste u rad novi. Pored izuzetno visokih investicionih troškova ovako kompleksni poduhvati povlače sa sobom rizik vezan za realizaciju planova fizičke implementacije projekata kao i vremena potrebnog za normalizaciju procesa proizvodnje i otklanjanje svih potencijalnih problema u tom procesu .

Pustanje u rad nove lokacije , uključujući novu energetiku i novu fabriku obuće značajno je uticalo na smanjenje potencijalnih rizika ove grupe .

Rizici u vezani za kretanje čena sirovina, materijala, goriva i energije

U toku perioda dešavao se kontinuirani rast čena materijala izazvan kretanjem čena nafte i drugim opštim promenama na tržištu repromaterijala. Kretanje čena materijala uslovljava povećanje čena gotovih proizvoda da bi se umanjili negativni uticaji na marže. Obzirom da se na čenu gotovih proizvoda ne može da prenese ukupan efekat rasta čena inputa preduzimaju se mere na planu daljeg smanjenja troškova proizvodnje. Rad u novim pogonima na novoj i rekonstruisanoj opremi treba da omogući da se kroz povećanu produktivnost nadokande gubici zbog smanjenja čena materijala i da se uveća zarada po jedinici proizvoda. Pored materijala rasle su cene metala i cene građevinskog materijala što je imalo uticaj na čenu opreme i izvedene građevinske radove. Pad cene nafte i manji pad cena derivata u zemlji utiacli na smanjenje potencijalnih rizika ove grupe.

Rizici vezani za inflaciju, kretanje kursa, obezbeđenje i čenu kapitala

Rast inflacije uticao je na rast svih inputa koji se nabavljaju sa domaćeg tržišta kao i na rast zarada obzirom da ugovor sa sindikatom kojim je predviđena korekcija čena zarada ukoliko inflacija predje 5%. Visoka inflacija za 2008 godinu imace znacajan negatovan uticaj na sve dinarske troskove ,ukljucujuci i troskove enrgije i bice jednim delom nadoknadjena kroz rast cena gotovih proizvoda obzirom da relano nije moguće da se cena gotovih proizvoda zbog ukupne situacije i platezne moci jednostavno indeksira za rast inflacije sto namece potrebu za visominternom racionalizacijom svih vrsta troskova .Ozbirom da se prihod od prodaje racuna po kursu na dan rast kursa u zadnjim mesecima odrazice se pozitivno samo na prihode u valuti ostavrene u tom periodu. Od visine kursa na dan 31 /12/2008 znacajno ce zavisiti znacajan deo pozicija u bilansu stanja .

Rizici u vezi s vlasničkom i korporativnom strukturom

U prvoj polovini 2008. godine nije bilo značajnih pomeranja u pravcu veće koncentracije vlasništva ili najave preuzimanja koje bi mogle da utiču na usvojenu strategiju i programe razvoja korporacije. Ukupna kretanja ne ukazuju da u bliskoj budućnosti korporacija može da bude suočena sa ovom vrstom rizika iako je moguće ukрупnjavanje vlasništva kroz proces dokapitalizacije. Procena menadžmenta je da eventualno ukрупnjavanje kapitala u procesu dokapitalizacije neće imati veći uticaj na poslovanje i razvojnu i investicionu politiku. Potencijalni rizik u ovoj oblasti je deo državnog kapitala koji po aktuelnom zakonu treba da bude prodat do kraja ove godine stim što se očekuje promena propisa jer su mnoge aktivnosti na planu privatizacije bile značajno usporene zbog ukupnih političkih prilika. Najoptimalniji način za eliminisanje rizika vezanog za prodaju državnog paketa jeste prodaja u postupku javne ponude zajedno sa sredstvima iz dokapitalizacije Tigra nakon završetka investiconog ciklusa do 2010. godine koji znači punu stabilizaciju postojećih programa i stvaranje uslova za ulazak u nove delatnosti i programe.

Rizici u vezi sa zakonskom regulativom

U ovoj grupaciji rizika za poslovanje Tigra najvažniji rizici su i dalje nedostatak regulative u delu reciklaže gumenog otpada i velike promene u regulativi u kratkom vremenskom periodu u procesu prilagođavanja propisima EU.

Do kraja 2008. godine očekuje se da bude donet Zakon o upravljanju otpadom kao i odgovarajući podzakonski akt u vezi sa korišćenjem otpadnih guma. Od novog zakona očekuje se da obaveže proizvođače i uvoznike da finansiraju sakupljanje, sortiranje, ponovo korišćenje i recikliranje otpada kroz članstvo u kompaniji koja bi to za njih radila. Ukoliko bi i dalje ceo finansijski teret sakupljanja bio skoncentrisan na komunalna preduzeća i manje sakupljače ne može se očekivati veći napredak na tom planu. Kroz takav sistem obezbeđivala bi se odgovarajuća materijalna podrška kako za sakupljače tako i za firme koje bi se bavile reciklažom.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

3. ODRŽIVI RAZVOJ

3.1. ZAPOSLENI

Broj i struktura zaposlenih

Na dan 30.09.2008. godine, Tigar je imao 2,137 zaposlenih u Srbiji. Pored toga, Tigrova zavisna preduzeća u SAD, UK, Makedoniji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini imaju ukupno 84 zaposlena iz odgovarajućih zemalja.

Na dan 30.09.2008. god. struktura zaposlenih bila je sledeća:

Broj zaposlenih na dan 30. septembar 2008.	
Društvo	Broj zaposlenih
Tigar AD	196
Tigar Obuća	854
Tigar Poslovni Servis	192
Tigar Tehnička Guma	233
Tigar Hemijski Proizvodi	76
Trgovačka Mreža	177
Ostali	409
Ukupno	2,137

Svi zaposleni potpisuju uobičajeni ugovor o radu sa direktorima Društva, kojim se regulišu suštinski uslovi radnog odnosa, od radnog vremena, do osnova za raskid ugovora. Radni odnos podrazumeva 40 sati rada nedeljno. Ugovori o radu smatraju se poverljivim.

Prilikom odlaska u penziju, svi zaposleni imaju pravo na otpremninu u visini tri mesečne zarade u skladu sa čl. 119. stav 1, tačka 1, Zakona o radu, dok oni koji se odluču za penziju po prvostečenom uslovu primaju dve dodatne mesečne zarade u vidu stimulacije. Tigrovi penzioneri većim delom i dalje održavaju kontakte sa Tigrom. Na primer, Tigar u slučaju smrti penzionera porodici isplaćuje dve mesečne zarade. U ovom trenutku 68 zaposlenih i penzionera otplaćuje stambene kredite dobijene od Tigra. U okviru korporacije ne postoje posebni programi ili fondovi za zdravstveno i penziono osiguranje, odnosno druga socijalna pitanja.

Troškovi zaposlenih

Ukupni troškovi zaposlenih u periodu I-IX 2008. godine za Tigar a.d. i zavisna preduzeća, koji pored neto zarade uključuju troškove poreza i doprinosa, ishrane i prevoza, iznose u 957,595,000 RSD U narednoj tabeli je dat i % učešća ukupno isplaćenih zarada u prihodu od prodaje.

Ukupni troškovi zaposlenih u periodu I-IX 2008.			
	Trošak neto zarada u 000 din.	Trošak bruto zarada u 000 din.	% u prihodu od prodaje
Tigar Ad	62,696	106,613	75.81%
Tigar Obuća	192,106	327,038	56.20%
Tigar Poslovni Servis	52,002	88,573	33.84%
Tigar Tehnička Guma	62,614	106,685	43.28%
Tigar Hemijski Proizvodi	23,433	39,900	24.29%
Trgovačka Mreža	49,929	85,152	16.07%
Ostali	119,336	203,634	22.28%
Ukupno	562,116	957,595	33.73%

Na ime svih vrsta izdvajanja u periodu I-IX 2008. godini plaćeno je 395,478,000 RSD.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Kadrovska optimizacija

U periodu I-IX 2008. godini Tigar AD i zavisna preduzeća napustilo je 91 zaposlenih po sledećim osnovima:

	Penzija	Tehnološki višak	Ostali osnovi *	UKUPNO
Tigar AD		2	5	7
Tigar Obuća	25	13	2	40
Tigar Poslovni Servis	7	1	1	9
Tigar Tehnička Guma	1	1	3	5
Tigar Hemijski Proizvodi		6		6
Trgovačka Mreža		4	9	13
Ostali	1	3	7	11
Ukupno	34	30	27	91

* Od 27 zaposlenih kojima je prestao radni odnos po ostalim osnovama 10 zaposlenih je raskinulo radni odnos po svojoj volji; 9 zaposlenih je zaključilo sporazumni prestanak zbog prelaska na rad u drugo preduzeće u sastavu korporacije „Tigar“; 5 prestanka usled smrti zaposlenih i 3 zaposlena su isključena iz preduzeća.

Brojke pokazuju da nema velikih oscilacija u broju zaposlenih i da su glavni osnovi za odlazak penzija ili upućivanje na Tržište rada, po osnovu tehnološkog viška, kad su u pitanju stalno zaposleni radnici.

Smanjenje broja zaposlenih sastavni je deo procesa restrukturiranja. Ovaj proces nastavlja se i dalje u 2008. godini. Rešavanje viška zaposlenih na dobrovoljnoj osnovi bio je važan element politike očuvanja socijalne stabilnosti.

Troškovi optimizacije broja zaposlenih, po svim osnovima, kao i procenat učešća ovih troškova u bruto isplaćenim zaradama su sledeći:

Troškovi optimizacije broja zaposlenih i procenat učešća ovih troškova u bruto isplaćenim zaradama		
	IZNOS (000 RSD)	%
Tigar Ad	613	0.57
Tigar Obuća	9,867	3.02
Tigar Poslovni Servis	1,225	1.38
Tigar Tehnička Guma	546	0.51
Tigar Hemijski Proizvodi	1,895	4.75
Trgovačka Mreža	1,480	1.74
Ostali	1,507	0.74
Ukupno	17,133	12.86

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Školovanje stručnih kadrova

Politika obezbeđenja stručnih kadrova, kroz stipendiranje učenika pirotskih srednjih škola, nastavljena je i u 2008. godini.

U periodu januar-septembar 2008. godini stipendije se koriste za sledeće grupe fakulteta:

Školovanje stručnih kadrova				
	Tehnički fakulteti	Tehnološki fakultet	Ekonomski i fakulteti za menadžment	Ostali fakulteti
UKUPAN BROJ	33	14	12	17

Troškovi stipendija i školarina u periodu januar-septembar 2008. godine iznosili su 3,751,682 RSD što je 0.39 % ukupno isplaćenih zarada.

Obuka zaposlenih

Sistemom internih i eksternih obuka u periodu januar-septembar 2008. godine bio je obuhvaćen sledeći broj zaposlenih:

Obuka zaposlenih - interna i eksterna			
	INTERNE OBUKE	EKSTERNE OBUKE	UKUPNO
Tigar Ad	48	89	137
Tigar Obuča	1,435	61	1,496
Tigar Poslovni servis	56	15	71
Tigar Tehnička guma	131	65	196
Tigar Hemijski proizvodi	40	3	43
Trgovačka mreža	5	260	265
Ostali	458	69	527
Ukupno	2,173	562	2,735

Na obuku zaposlenih u periodu januar-septembar 2008. godine potrošeno je 7,762,000 RSD, što je 0.81% od ukupno isplaćenih zarada.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

3.2. SISTEM KVALITETA

Sistem upravljanja kvalitetom (QMS) i zaštitom životne sredine (EMS) kao integrisan sistem (IMS) deo je upravljanja celokupnim poslovnim sistemom u Tigru. Sertifikacija, odnosno provera usaglašenosti sistema upravljanja kvalitetom i zaštitom životne sredine sa zahtevima standarda SRPS ISO 9001 i SRPS ISO 14001, vrši se posebno po zavisnim preduzećima i odnosi se na konkretne proizvodne i uslužne programe. Redovne godišnje nadzornu proveru održavanja i unapređenja uspostavljenih integrisanih menadžment sistema, po osnovu izdatih sertifikata sprovodi YUQS, jedno od vodećih domaćih sertifikacionih tela, koje je član IQNet-a, međunarodne asocijacije sertifikacionih tela, i koje pored domaće akreditacije poseduje i akreditaciju od strane francuskog akreditacionog tela COFRAC.

Početkom februara i preduzeće Tigar Hemijski proizvodi priključilo je sertifikovanom sistemu upravljanja kvalitetom još jedan sertifikat o usaglašenosti sistema upravljanja zaštitom životne sredine. Tokom ovog ocenjivanja, koje je sprovedeno od strane YUQS-a, nisu utvrđene neusaglašenosti ni u jednom menadžment sistemu.

U preduzeću Tigar Obuća, početkom jula, ocenjivački tim i eksperti za očuvanje životne sredine, sproveli su nadzornu proveru i potvrdili ispunjenost uslova za dalju važnost sertifikata za oba menadžment sistema-QMS i EMS, bez utvrđenih neusaglašenosti. Tom prilikom, u obrazloženju nalaza provere, posebno je istaknuto upravljanje kadrovima, upravljanje procesima, identifikacija, praćenje i analiza ključnih indikatora performansi procesa. Takođe, pohvaljen je i sistem praćenja zakonske regulative iz oblasti zaštite životne sredine, usmeravanje aktivnosti prema očekivanim zahtevima regulative EU, postupak identifikacije aspekata životne sredine i procene njihovog uticaja na životnu sredinu, uključujući i sistem monitoringa.

IMS se održava i stalno unapređuje u svim proizvodnim entitetima Tigra. Rezultati sprovedenih internih provera ukazuju na visoku zrelost uspostavljenog sistema. Svi identifikovani rizici, relevantni za kvalitet proizvoda odnosno životnu sredinu, su pod kontrolom.

U toku je dogradnja IMS-a još jednim menadžment sistemom upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću zaposlenih, u skladu sa zahtevima standarda OHSAS 18001. Sertifikacija će uslediti nakon kompletne implementacije sistema.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

3.3. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Pozitivnu ekološku praksu korporacije Tigar obezbeđuje Sistem upravljanja zaštitom životne sredine, projektovan, implementiran i sertifikovan prvi put 2003. godine, u skladu sa zahtevima međunarodnog standarda ISO 14001. Nadzorne provere sistema, od strane domaćeg sertifikacionog tela YUQS, članice međunarodne mreže IQnet, iz godine u godinu, potvrđuju usaglašenost sa zahtevima standarda, usaglašenost sa relevantnom zakonskom regulativom, kontinualno unapređenje životne sredine kao rezultat realizacije postavljenih ciljeva i prevencije ekoloških akcidenata.

Ključni zakoni, koji određuju Tigrovu strategiju zaštite životne sredine su:

- *Zakon o zaštiti životne sredine*, Sl. glasnik 135/04
- *Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine*, Sl. glasnik 135/04;
- *Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu*, Sl. glasnik 135/04;
- *Zakon o postupanju sa otpadnim materijama*, Sl. glasnik, 25/96, 26/96, 101/05;
- *Zakon o vodama*, Sl. glasnik, 46/91 – 101/05;
- *Zakon o zaštiti od požara*, Sl. glasnik 53/93, 67/93, 48/94 i 101/05 i
- *Zakon o eksplozivnim materijama, zapaljivim tečnostima i gasovima*, Sl. glasnik, 44/77, 45/85, 18/89, 53/93, 67/93, 48/94, 101/05.

Pored navedenih zakona, uticaji na životnu sredinu regulisani su brojnim podzakonskim aktima - pravilnicima i uredbama koji, zbog obimnosti, nisu navedeni.

Očekuje se usvajanje novog Zakona o upravljanju otpadom, Zakona o ambalaži i ambalažnom otpadu, Zakona o hemikalijama kojima se dograđuje regulatorni sistem u skladu sa direktivama EU i koji su referentni za delatnost proizvodnih entiteta kompanije Tigar. Obzirom da su nacrti pomenutih zakona, poznati, pripreme na uskladjivanju sa očekivanim, novim zakonskim obavezama su već u toku.

Aspekte životne sredine proizvodnih entiteta korporacije Tigar, generalno predstavljaju upotreba sirovina koje spadaju u grupu opasnih materija, generisanje čvrstog otpada, potrošnja resursa-energije i vode i u manjoj meri, emitovanje tečnih i gasovitih efluenata.

Svi aspekti podležu strogoj kontroli, u skladu sa zahtevima relevantne zakonske regulative, ali i minimiziranju uticaja na životnu sredinu u cilju realizacije samoinicijativno postavljenih ciljeva kao što je na primer ušteda energije i vode.

Nezaobilazni aspekt životne sredine, kada je reč o proizvodnji, je potrošnja prirodnih resursa. Zavisna preduzeća Tigra koriste vodu iz javnog vodovoda, sanitarnu, dok se za proizvodne procese koristi industrijska (tehnička) voda. Broj kontrolnih mernih tačaka je značajno uvećan kako bi se ubrzala identifikacija povišene potrošnje i preduzele adekvatne mere u cilju minimiziranja i racionalne upotrebe, najvažnijeg prirodnog resursa. Voda se koristi isključivo za sanitarne potrebe, kao energetski fluid-za proizvodnju vodene pare i kao rashladni fluid. Ne koristi se kao procesna voda ni u jednom zavisnom preduzeću i u skladu sa tim isključena je mogućnost procesne kontaminacije.

Tečni efluenti, otpadne vode koje su po sastavu pretežno komunalne, ispuštaju se u gradski kanalizacioni sistem u skladu sa uslovima navedenim u Vodoprivrednoj dozvoli. Kvalitet otpadnih voda se redovno prati od strane akreditovanih laboratorija, u skladu sa zakonom i redovno potvrđuje njihova ispravnost. Prate se brojni parametri na osnovu kojih se može utvrditi potencijalni uticaj na kvalitet krajnjeg recipienta, reke Nišave i do sada, prema svim pokazateljima uticaj je podjednak uticaju otpadnih voda sa naseljenih područja. Nisu identifikovana prekoračenja maksimalno dozvoljenih koncentracija štetnih polutanata i, obzirom na upotrebu, ne predstavljaju opasnost po životnu sredinu. Kvantitet, odnosno količina otpadnih voda se procenjuje na osnovu potrošnje vode i procenjene količine atmosferilija. U skladu sa tim, obračunata je i izvršena uplata predviđene nadoknade. (član 99, stav 5, Zakon o vodama Sl. glasnik, 101/05).

Na centralnoj lokaciji kompanije tzv. Tigar II, gde se od proizvodnih preduzeća nalaze preduzeće Tigar Tyres, Tigar Tehnička gumai Tigar Hemijski proizvodi, proizvodnja energetskog fluida-vodene pare, za potrebe proizvodnih procesa na lokaciji, kao i za sistem grejanja zimi, vrši se u okviru preduzeća Tigra Tyres. Na sastav i koncentraciju emitovanih gasova utiče se kontrolisanim vođenjem procesa sagorevanja goriva, ali i instaliranim sistemom multiciklona, kako bi se odstranile čestice iz struje gasa. Ispravnost kotlova i kvalitet emitovanih gasova, redovno se kontroliše preko ovlašćenih institucija. Stručni nalazi dokazuju da nema prekoračenja graničnih vrednosti. U skladu sa članom 85, Zakona o zaštiti životne sredine, Sl. glasnik 135/04, Fondu za

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

zaštitu životne sredine uplaćena je definisana naknada za ostvarenu emisiju sumpor-dioksida, azotovih oksida i praškastih materija, na godišnjem nivou.

Na lokaciji Tigar III, gde se sada nalazi preduzeće Tigar Obuća, instalirano je savremeno, automatizovano, kotlovsko postrojenje projektovano za upotrebu gasa odnosno mazuta. Stara kotlarnica je prestala sa radom avgusta 2008.g u kojoj je korišćeno čvrsto gorivo. Pored poboljšanja efikasnosti kotla i eliminisanja šljake, očekuje se poboljšanje kvaliteta emitovanih gasova. Analize od strane nadležnih institucija izvršiće se do kraja 2008.g i očekuje se potvrda poboljšanja kvaliteta vazduha. Za nove objekte izvršene su ekspertske procene uticaja na životnu sredinu. Postupak procene uticaja podrazumevao je i učešće javnosti, u skladu sa zakonom. Definisane mere prevencije su ispoštovane.

U proizvodnim procesima koriste se, između ostalog i sirovine koje imaju svojstvo "opasnih materija", uključujući i zapaljive tečnosti i gasove. Nabavka, skladištenje i upotreba je u skladu sa relevantnim propisima. Vodi se redovna evidencija materijalnog bilansa opasnih materija i dostavlja godišnji izveštaj Ministarstvu za zaštitu životne sredine, u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za procenu opasnosti od hemijskog udesa i od zagađivanja životne sredine, merama pripreme i merama za otklanjanje posledica, Sl.Glasnik 60/94 i 63/94. Sirovine su vidno obeležene, istaknute su oznake opasnosti i svaku sirovinu prati interna sigurnosna lista izvedena od MSDS proizvođača. Za lokacije sa sirovinama, pored preduzetih preventivnih mera, definisani su planovi reagovanja u slučaju akcidenta-prosipanja sirovina, kako bi se sprečio eventualan štetan uticaj po zdravlje zaposlenih i elemente životne sredine. Tokom juna 2008. godine izvršen je specijalni inspekcijski pregled proizvodnih preduzeća Tigar Obuća, Tigar Tehnička guma i Tigar Hemijski proizvodi u okviru nacionalnog projekta utvrđivanja SAVESO objekata-postrojenja, odnosno objekata u kojima se proizvode, skladište ili koriste opasne materije u količinama koje mogu izazvati hemijski udes. Utvrđene količine uskladištenih opasnih materija su značajno ispod kritičnih količina sa aspekta opasnosti od hemijskog udesa.

Generisane otpadne materije, razvrstane su u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu razvrstavanja, pakovanja i čuvanja sekundarnih sirovina (Sl.glasnik, 55/01). Definisan je karakter i kategorija svih vrsta otpada i u skladu sa tim određen je dalji postupak. Čvrst reciklabilni otpad se kratko zadržava na lokaciji u posebnom Skladištu sekundarnih sirovina. Ove otpadne materije se preko preduzeća Tigar Zaštitna radionica prodaju odnosno ustupaju preduzećima koja se bave preradom-reciklažom otpada. Otpadne materije koje nemaju upotrebnu vrednost i ne mogu se ni u jednom procesu koristiti kao sekundarna sirovina, odnosno ne mogu se reciklirati, odlažu se na gradskoj deponiji. Deponovanje otpada svih zavisnih preduzeća obavlja se u skladu sa ugovorom sa JP Komunalac iz Pirota. Kako u zemlji nema deponije za opasan otpad, on je skladišten u posebnim, obezbeđenim boksevima u krugu preduzeća, uz redovnu kontrolu uslova skladištenja. Izuzetak su otpadna ulja koja se vraćaju rafineriji. Upravljanje otpadom u Tigru definisano je i regulisano internim propisima čime je uspostavljena kontrola svih tokova otpada.

Prema svojoj prirodi, proizvodna preduzeća izložena su riziku od požara. Tigar poseduje sve neophodne upotrebne dozvole za imovinu koja je izložena riziku, doneti su Planovi zaštite od požara, i primenjene sve predviđene preventivne mere. Objekti su pod video nadzorom preduzeća Tigar Obezbeđenje koje savremenom opremom, stručnim i iskusnim kadrovima obavlja poslove u oblasti zaštite od požara i fizičkog obezbeđenja.

Nijedno od zavisnih preduzeća Tigra ne skladišti, niti koristi radioaktivne materije.

Protiv Tigra, odnosno njegovih zavisnih preduzeća, nije u toku ni jedan ekološki spor, niti je Tigar učesnik u bilo kakvom sudskom postupku u vezi sa ekološkom problematikom.

Preduzeća Tigar Obuća, Tigar Tehnička guma, Tigar Hemijski proizvodi i Tigar Zaštitna radionica, dostavila su Agenciji za zaštitu životne sredine podatke za formiranje Integralnog katastra zagađivača, u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine (član 75) i Pravilnikom o metodologiji za izradu integralnog katastra zagađivača (Sl.gl 94/07). Nova obaveza podrazumeva dostavljanje podataka o sprovedenom monitoringu parametara životne sredine (kvalitet otpadnih voda, emitovanih gasova, vrste i količine generisanog otpada), podatke o glavnim sirovinama, proizvedenim proizvodima i sl. Podaci su dostupni javnosti.

Sprovedeni su redovni inspekcijski pregledi, nisu utvrđene neregularnosti. Komisija, formirana od strane Vlade Republike Srbije, u okviru procene mogućnosti proširenja Slobodne zone na lokacije na kojima se nalaze preduzeća Korporacije Tigar, sprovela je vanrednu procenu ispunjenja uslova zaštite životne sredine i potvrdila ispunjenost.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

3.4. INTELEKTUALNA SVOJINA

Puno poslovno ime Tigra je "Joint Stock Company Tigar – Piroť" na engleskom, odnosno "Akcionarsko društvo Tigar – Piroť" na srpskom. Skraćeno poslovno ime je Tigar AD – Piroť, na oba jezika. Poslovno ime društva i njegovo korišćenje regulisani su odredbama člana 14, Osnivačkog akta. Navedeno ime ispunjava sve zakonske uslove. Tigar je pod tim imenom registrovan kod Agencije za privredne registre Republike Srbije.

Registrovani zaštitni znaci zakljucno sa 30 septembrom 2008 su

Br. Zahteva	Datum Zah.	Br. Reg.	Zaštitni Znak	Važi Do	Vlasnik
Ž-247/80	30.04.80.	31499	Tigar	21.12.17.	Tigar Ad
Ž-2606/06	14.11.06.	54763	Tigar	14.11.16.	Tigar Ad
Ž-84/385	17.01.84.	29947	Tigar Tg 615	25.05.17.	Tigar Ad
Ž-947/07	30.04.07.	55640	Tigar Planinarski Dom	30.04.17.	Tigar Ad
Ž-918/07	27.04.07.	55822	Tigar Tours	27.04.17.	Tigar Ad
Ž-842/07	18.04.07.	55612	Markol	18.04.17.	Tigar Ad
Ž-1129/07	17.05.07.	55735	Tigar Incon	17.05.17.	Tigar Ad
Ž-890/80	11.07.03.	49590	Tigar Sportski Program	11.07.13.	Tigar Ad
Ž-152/07	29.01.07.	-	Tigar	-	Tigar Ad
Ž-1703/07	26.07.07.	-	Tigar Footwear	-	Tigar Ad
Ž-1704/07	26.07.07.	-	Tigar Obuca	-	Tigar Ad
Z-2440/07	17.10.07.	-	Tigar Hemijski Proizvodi	-	Tigar Ad
Ž-212/08	05.02.08.	-	Tigrostik	-	Tigar Ad
Ž-211/08	05.02.08.	-	Tigrolux	-	Tigar Ad
Ž-214/08	05.02.08.	-	Tigropren	-	Tigar Ad
Ž-213/08	05.02.08.	-	Tigrokol	-	Tigar Ad
Ž-768/08	31.03.08.	-	Hotel Stara Planina	-	Tigar Ad
Ž-1433/08	06.06.08.	-	Overload	-	Tigar Ad
Ž-1475/08	11.06.08.	-	Waterpolo Senior	-	Tigar Ad
Ž-1473/08	11.06.08.	-	Waterpolo Mini Mini	-	Tigar Ad
Ž-1431/08	06.06.08.	-	Waterpolo Junior	-	Tigar Ad
Ž-1472/08	11.06.08.	-	Specijal	-	Tigar Ad
Ž-1432/08	06.06.08.	-	Basketball Tg21 Official	-	Tigar Ad
Ž-1474/08	11.06.08.	-	Neos	-	Tigar Ad
Ž-1469/08	11.06.08.	-	Tricker Ball Basket Ball	-	Tigar Ad
Ž-1471/08	11.06.08.	-	Bova za ribolov Bistro	-	Tigar Ad
Ž-1468/08	11.06.08.	-	Overload Handball	-	Tigar Ad
Ž-1470/08	11.06.08.	-	Dynamic Overload	-	Tigar Ad
Ž-1429/08	06.06.08.	-	Overload Waterpolo Junior	-	Tigar Ad
Ž-1467/08	11.06.08.	-	Overload Waterpolo Mini Mini	-	Tigar Ad
Ž-1476/08	11.06.08.	-	Overload Waterpolo Senior	-	Tigar Ad
Ž-1430/08	06.06.08.	-	Basketball TG21 Overload	-	Tigar Ad
Z-2441/07	17.10.07.	-	Tigar Tehnicka Guma	-	Tigar Ad
Ž-247R/80	30.04.80.	49044	Tigar	30.09.15.	Tigar Tyres
Ž-1369/05	17.10.05.	49768	Tigar Tyres	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1373/05	17.10.05.	49792	Hitris Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1371/05	17.10.05.	49819	Cargo Speed Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1372/05	17.10.05.	49912	Wintera Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1468/05	31.10.05.	53797	Tigar Trgovine	31.10.15.	Tigar Trgovine
Međ.Zaštitni Zn.	03.07.97.	675 773	Tigar	20.05.17.	Tigar Ad
SAD	24.10.78.	675 773A	Tigar	20.05.17.	Tigar Tyres
SAD	02.11.07.	1174089	Tigar Logo	15.08.12.	Tigar Americas Corp.
		77320619	Tigar	-	Tigar Americas Corp.
Kanada	25.05.90.	368832	Forester	25.05.15.	Tigar Obuca
Finska	20.11.85.	94345	Forester	20.11.15.	Tigar Obuca
Norveska	14.11.85.	123042	Forester	14.11.15.	Tigar Obuca
Švedska	26.07.85.	0197287	Forester	26.07.15.	Tigar Obuca
Velika Britanija	23.06.95.	2025055	Century	23.06.15.	Tigar Obuca
Velika Britanija	31.05.84.	1219898	Forester	31.05.15.	Tigar Obuca
Velika Britanija	23.06.95.	2025057	Forester	23.06.15.	Tigar Obuca

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Osnovni zaštitni znak "stilizacija tigrove glave sa ćirilicom ili latinicom ispisanim logotipom "Tigar" (ćlan 17 Osnivaćkog akta). Izgled i sadržaj osnovnog zaštitnog znaka u nadležnosti su Upravnog odbora. Povezana preduzeća, u kontrolnom vlasništvu Tigra AD, mogu da koriste osnovni zaštitni znak.

U 2006. osnovni zaštitni znak zašćićen je kao zaštitni znak za teritoriju Republike Srbije za robu medjunarodnih klasa 1, 7, 17, 20, 25 i 28, zatim kao poseban zaštitni znak samo za gume u klasi 12 i kao medjunarodni zaštitni znak u 43 zemlje za iste klase i za klasu 12 (gume za vozila), sve na ime Tigra AD. Podneta je prijava za zašćitu osnovnog znaka i za klase 35,39,40 i 42 , na ime Tigra a.d. Varijanta osnovnog zašćitnog znaka, «Tigar MH», zašćićena je u Srbiji za gume i preradu materijala (klase 12 i 40), na ime Tigra Tyres. Na osnovu Ugovora o prenosu prava iz žiga , koji su 2002. godine zaključili Tigar AD i MHPB, Tigar AD je u obavezi da prenese svoj osnovni zašćitni znak za unutrašnje i spoljašnje gume (klasa 12) isključivo na Tigar Tyres. Registracija prenosa izvršena je za Republiku Srbiju i za zemlje Madridskog aranžmana, preostao je prenos za SAD.

Tigar a.d. je pored podnosenja prijava za zastitu 9 novih znakova na teritoriji Republike Srbije, u 2007.godini podneo i zahtev za teritorijalno prosirenje vazenja znaka 675773 Tigar za osam dodatnih zemalja potpisnica Madridskog aranžmana, br. Prijave EX-I/397708101/CB. Takodje, Tigar a.d. je u 2007. godini podneo zahtev za zastitu znaka Tigar na ime Tigar Americas Corporation u SAD za klase 7, 17, 25 i 35 , broj prijave 77320619 .

U 2008. godini otpočela je i registracija znakova kojima se obeležavaju proizvodi i proizvodne linije iz proizvodnog asortima Korporacije Tigar.

Tigar Tehnića Guma je od 30. januara 2006. godine Zavodu za intelektualnu svojinu Republike Srbije podnosilac zahteva za registraciju patenta br. P-2006/0071, za izum pod nazivom "Tehnologija izrade fleksibilnih cevi Tigar Flex ".

Tigar AD poseduje dva internet domena: www.tigar.com i www.tigar.co.yu.

Tigar Obuća poseduje pet novih domena: www.century-safety.com, www.century-safety.de, www.century-safety.fr, www.century-safety.es i www.century-safety.co.uk .

Tigar ne poseduje autorska prava niti prava emitovanja.Tigar koristi standardni softver sa odgovarajućim licencama, koje je pribavio od proizvođaća ili distributera.

Prema ćlanu 12, stav 3, Posebnog kolektivnog ugovora, zaposleni imaju pravo na naknadu za autorska prava, tehnića inovacije i unapredjenje tehnoloških procesa proizvodnje. Visina naknade regulisana je posebnim ugovorom izmedju zaposlenog i Tigra AD, u vidu uvećanja zarade zaposlenog. Takav ugovor predstavlja aneks pojedinaćnog ugovora o radu, njegov sadržaj je poverljiv i zaključuje se na godinu dana.

Nikakve primedbe ni zahtevi nisu podneti Tigru, ili od strane Tigra, u vezi sa kršenjem prava intelektualne svojine.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

3.5. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

IT funkcija je deo Tigra AD, koji se bavi se obradom poslovnih podataka na centralnom host računaru za sve delove kompanije Tigar. Osnovni procesi u IT funkciji su:

- ✓ Razvoj aplikativnog softvera
- ✓ Instalacija programa
- ✓ Obuka korisnika za korišćenje programa i hardvera
- ✓ Logistička podrška korisnicima za obradu podataka
- ✓ Održavanje baza podataka
- ✓ Zaštita podataka
- ✓ Instalacija i održavanje hardvera i sistemskog softvera
- ✓ Administracija korisnika sistema i prava pristupa
- ✓ Zaštita lokalne mreže i antivirusna zaštita
- ✓ Obezbeđivanje i održavanje Internet i Intranet konekcija
- ✓ Unifikacija hardverske i softverske platforme u korporaciji

IT funkcija ima 16 zaposlenih, od čega je 13 sa visokom školskom spremom.

IT funkcija ima dva odeljenja :

- odeljenje za programiranje i razvoj,
- odeljenje instalacija.

Prvo odeljenje 8 inženjera. Oni se bave programiranjem i razvojem aplikativnog softvera, kao i pružanjem logističke podrške korisnicima sistema.

Drugo odeljenje ima 4 inženjera, 2 upošljena za unos podataka i jednog operatera na sistemskoj konzoli. Ovo odeljenje se bavi instalacijom i održavanjem hardvera, sistemskog softvera na radnim stanicama, praćenjem rada centralnog računara, instalacijom programa kod korisnika, pravi definicije korisničkih naloga i dodeljuje prava korisnicima za korišćenje programa.

IT funkcija obezbeđuje vezu od svih delova Tigra do IT centra, kao i Internet i intranet vezu. Veza od delova kompanije do IT centra je ostvarena optičkim kablovima. Lokalne mreže računara kao i računarsku opremu u proizvodnim celinama (fabrikama) održavaju lokalni informatičari, a računarsku opremu u svim ostalim delovima kompanije održava IT funkcija. IT funkcija obezbeđuje fizičku zaštitu podataka na centralnom računaru kao i na radnim stanicama i odgovarajuću antivirusnu zaštitu. Backup podataka sa centralnog servera i download update antivirusnog programa na server u Sistem sali vrši se svakodnevno, a radne stanice automatski povlače najnoviji update po uključanju svakog jutra.

U Sistem sali je produkcionni server IBM POWER-6 M25 sa IBM operativnim sistemom OS400 V5R4 i bazom podataka DB2, koji služi za komunikacije, razvoj, rad sa aplikacijama i bazama podataka, dok je "Disaster Recovery" mašina IBM POWER-6 M15 sa istim operativnim sistemom. IBM POWER-6 M15 mašina se nalazi fizički na drugoj lokaciji, odnosno u sistem Sali ICT centra TIGAR III. Komunikacija između ove dve mašine je uspostavljena direktnom vezom optičkim kablom. Preko IBM softvera "ITERA" koji instaliran na obe mašine, vrši se u realnom vremenu "ON-LINE" replikacija baza podataka, tako da u slučaju otkaza produkcionnog servera, M15 mašina preuzima sve njegove funkcije i postaje glavni produkcionni server, do trenutka uspostavljanja normalnog funkcionisanja M25 servera, čime se obezbeđuje kontinualno funkcionisanje i rad celokupnog IT sistema i njegovih korisnika, bez zastoja usled eventualnih kvarova servera.

Samim tim što su baze podataka istovremeno na dva servera, koji se nalaze na fizički odvojenim lokacijama, i dodatnim bekapovanjem podataka na trake, korišćenjem "Tape Library" sistema obezbeđena je maksimalna zaštita i pouzdanost celokupnog IT sistema Tigra.

Pristup bazi podataka je zaštićen Sign-on maskom na kojoj korisnik mora da ukuca svoj user i password. Svaki user ima svoj opis kojim podacima može da pristupa.

Bekap podataka se radi svakog dana po principu tri nivoa. Trake se odlažu u metalni sef koji se zaključava. Dozvolu za ulazak u sistem salu imaju samo ovlašćeni sistem inženjeri sa tach memorijama koje su kodirane da mogu otključati sistem salu. U sistem Sali postoji i data warehouse server. On ima operativni sistem

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Windows2003 i bazu podataka Progress. U sistem Sali su i Internet i Intranet serveri, kao i WEB server, DNS server i Mail server. Koristi se isključivo oprema renomiranih proizvođača (IBM i DELL)

Veze između poslovnih celina Tigra i IT funkcije su uspostavljene optičkim kablovima, a lokalne mreže unutar celina preko UTP kablova klase 5, dok je na novoj industrijskoj lokaciji TIGAR III kablirarnje izvršeno korišćenjem UTP kablova klase 6, sa brzinama prenosa podataka do 1 Gbit/s. Mrežni protokol koji se koristi je TCP/IP. U upravnoj zgradi Korporacije i unutar nove hale fabrike Tigar Obuća operativna je i bežična računarska mreža.

Računarska mreža Tigra formirana je po svim pravilima strukturirane mreže oblika zvezde, sa koncentratorima na nivou fabrika i spratnim čvorištima u Upravnoj zgradi, koji su povezani optičkim kablovima sa centralnim svič uređajem najnovije generacije klase Layer-3 koji ima velike mogućnosti formiranja virtuelnih lanova, definisanja hijerarhijskih propusnih opsega i sl.

Mrežna infrastruktura je 1Gbit/100-Mbit i izvedena je optičkim i UTP kablovima klase 5 i 6 i 1Gbit/100-Mbit mrežnim karticama. Od centralnog sviča do svake fabrike su postavljeni optički kablovi.

Kompletna komunikaciona mreža korporacije Tigar zaštićena je od javne mreže (Internet) hardverskim FireWall uređajem "Juniper-140" koji ima mogućnosti definisanja virtuelnih privatnih "Lan-ova" prema eksternim mrežama po strogo definisanim i kontrolisanim pravilima.

U Korporaciji se koriste svi sistemi prenosa podataka koje omogućava Telekom: FR (frame relay) za vezu ka Internet provajderu, ISDN primarni blok i FTP Internet servis za vezu predstavništava, prodavnica i regionalnih centara sa centralnim serverima, zakupi linija i sl.

Instaliran je i video konferencijski sistem "FALCON" sa tri ISDN linije.

Centralna poslovna aplikacija korporacije Tigar, ima 18 različitih modula sa 800 tabela u bazi i oko 2000 različitih programa koji pokrivaju poslovanje Korporacije Tigar i njenih zavisnih preduzeća.

Glavne odlike informacionog sistema Korporacije Tigar a.d. su:

- **sveobuhvatnost** - obuhvata kompletno poslovanje preduzeća od proizvodnih pogona, projektnog biroa, nabavke, magacina, prodaje, kadrovske službe, finansijske operative do knjigovodstva.
- **podaci se unose samo jednom** - dokumenta se unose isključivo na mestima na kojima sami podaci nastaju; redundantnost podataka je svedena na najmanju moguću meru; jednom unet podatak koriste svi delovi sistema.
- **najviši stepen sigurnosti** - sigurnost sistema je pod potpunom kontrolom administratora:
 - tronivoski sistem zaštite podataka :
 - zaštita od neovlašćenog ulaska u sistem,
 - zaštita od neovlašćene upotrebe funkcija sistema
 - zaštita podataka sistema od neovlašćenog pristupa
 - korisnik vidi samo podatke za koji mu administrator sistema dozvoli pristup
 - prava upita, modifikacije, brisanja i dodavanja slogova definisana su na nivou dokumenta
 - centralizovana registracija korisnika i dodela prava korisnicima
 - omogućeno kretanje između modula i programa bez odjavljivanja i prijavljivanja
- **multi-kompanijski sistem** - omogućava istovremeno praćenje poslovanja više preduzeća u okviru iste baze i konsolidaciju na nivou kompanije
- **multi-valutni sistem** - omogućava unošenje i praćenje poslovnih transakcija u domaćoj i stranoj valuti
- **centralizovana kontrola šifarnika** - osnovne šifarnike (artikala, kupaca i dobavljača) može da popunjava više korisnika sistema, ali samo ovlašćeni korisnici imaju mogućnost overe i izmene novounetih šifara
- **integrisanost** - sve poslovne funkcije preduzeća integrisane su pomoću jedinstvene baze podataka; sistem generiše automatski veliki broj dokumenata kao što su nalog za knjiženje u glavnoj knjizi, prijemni i otpremni dokumenti u skladištu i slično; svaki dokument može da se stornira bez obzira na stepen dalje obrade i lanca dokumenata koji su na osnovu njega generisani.
- **otvorenost** - omogućava lako proširenje sistema i povezivanje sa drugim informacionim sistemima i Windows okruženjem.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

- **fleksibilnost** - mogućnost lakog prilagođavanja specifičnim potrebama svakog preduzeća na bazi velikog broja parametara koji se zadaju prilikom uvođenja sistema.
- **modularnost** - pojedini moduli mogu da rade samostalno i kao deo integrisanog sistema.
- **jednostavan i konsistentan korisnički interfejs** - omogućava brzu obuku korisnika i lak rad; fleksibilan sistem menija, grafički korisnički interfejs, i on-line context sensitive help.
- **mogućnost obrade i čuvanja velike količine podataka** - obradu plata za preko 4.000 radnika.
- **podrška velikog broja korisnika** - istovremeni rad više stotina interaktivnih korisnika
- **troslojna arhitektura** - korišćenjem savremenih internet tehnologija dobija se jednostavna administracija i mogućnost pristupa sistemu sa više lokacija.

Vodeći računa o kvalitetu obrade podataka, pouzdanosti i bezbednosti računarskog sistema u Korporaciji, u toku jula meseca ugovorena je nabavka novog centralnog servera IBM Power6 –model M25 sa disaster recovery mašinom IBM Power6 – model M15, koje će biti implementirane do kraja 2008. godine, čime će biti obezbeđen novi kvalitet informacionog sistema i usluga koje pruža IT funkcija.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

3.6. DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Postavljajući svoj društveno odgovoran koncept u poslovanju, korporacija Tigar se opredelila za visok nivo odgovornosti prema zajednici u kojoj stvara profit, tretirajući sve društvene aktore, i u kompaniji i van nje, na socijalno odgovoran, etičan način. Društveno odgovorno poslovanje (u daljem tekstu DOP) zagantovano je strateškim dokumentima kompanije, kao i Kodeksom korporativnog upravljanja i predstavlja integralni deo poslovne politike Tigra. U svojoj viziji i misiji Tigar ima jasno definisan odnos prema zaposlenima, životnoj sredini, kupcima, lokalnom okruženju i društvu u celini, što se danas prepoznaje kao dobro utemeljena strategija DOP-a.

Briga o potrošačima

Izražena odgovornost korporacije prema potrošačima ogleda se u proizvodnji i prodaji bezbednih, visokokvalitetnih proizvoda odgovarajućeg asortimana i dizajna, po konkurentnim cenama, i u kontinuitetu. U posmatranom periodu osvajani su proizvodi veće složenosti i atraktivnosti i pružane jedinstvene usluge i servisi u Srbiji. Odgovornim pristupom stvarane se podsticajne mogućnosti za kupce, dobavljače i zajednicu. O kvalitetu i usmerenosti ka potrošaču govore ispunjeni ISO i drugi standardi, kao i redovne ankete o zadovoljstvu potrošača.

Briga o zaposlenima

Briga o zaposlenima jedan je od najvažnijih aspekata Tigrovog DOP-a.

Poštujući načelo da su briga za zdravlje i bezbednost zaposlenih na prvom mestu, u posmatranom periodu su za sve novoprimitljene radnike organizovane obuke u vezi sa protivpožarnom zaštitom i primenom ličnih zaštitnih sredstava, zatim, obuke za rukovanje opasnim i otrovnim materijama, a zaposleni su upoznati i sa merama u slučaju neželjenih situacija. U pomenutom periodu za novokupljenu opremu i uređaje obezbeđeni se atesti i sertifikati na način kako to zakonska regulativa nalaže.

Prema Zakonu o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu, a na način kako je to propisano Pravilnikom o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini, urađen je Akt o proceni rizika. Obavljene su pripreme i obuke, za uvođenje sistema upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu, prema OHSAS 18001.

Stope povreda zaposlenih praćene su putem dva indikatora: koeficijenta učestalosti i težine, koji u ovom periodu imaju trend smanjenja.

Komunikacija sa akcionarima i investitorima:

U posmatranom periodu Tigar a.d. je u potpunosti poštovao Kodeks korporativnog upravljanja, obaveze preuzete izlaskom na A listing, ali i pozitivnu međunarodnu praksu u delu transparentnog izveštavanja i komunikacije sa akcionarima i investicionom javnošću. Otvorena komunikacija sa ovim ciljnim grupama realizovana je kroz:

- redovno godišnje i kvartalno izveštavanje o rezultatima poslovanja,
- publikovanje Bitnih događaja i saopštenja za medije o poslovnim aktivnostima od značaja za akcionare i javnost uopšte,
- postavljanje na web sajtu kompanije Odluka o kojima su se akcionari izjašnjavali na dve Skupštine, koje su organizovane u ovom periodu,
- direktnu komunikaciju sa akcionarima i investitorima preko nadležnih službi i učešćem na investicionim konferencijama,
- svi izveštaji i informacije publikovani su dvojezično.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Korporacija Tigar a.d. i lokalna, kao i šira društvena zajednica:

Fabrike u okviru korporacije Tigar a.d. nastojale su da osvoje programe koji imaju za cilj zaštitu životne sredine i u skladu su sa politikom održivog razvoja. U pomenutom periodu nastavljena je izrada nove palete proizvoda od reciklata, i započeto osvajanje novog proizvoda – taktilnih gumenih traka za slepa i i slabovidna lica, čijim će postavljanjem biti obezbeđena njihova potpuna socijalizacija i integracija u društvo. Odgovornost korporacije Tigar ogleda se i u usmerenosti ka održivom razvoju, a ispoljava kroz odgovorno korišćenje prirodnih resursa. U prvih šest meseci intenziviran je zajednički projekat sa lokalnom samoupravom i konsultantskom kućom S.E.E.C. o obnovljivim izvorima energije. Projekat „Optimalno korišćenje sliva reke Nišave na teritoriji opštine Pirot”, sagledava resursne i prostorne mogućnosti za izgradnju malih hidroelektrana u pirotskom kraju, što je od velikog značaja za lokalno okruženje.

Filantropske aktivnosti:

U posmatranom periodu korporacija je realizovala filantropske aktivnosti koje su u saglasnosti sa kompanijskim načelom da se pruža pomoć i podrška onim projektima koji su na dobrobit šire grupe građana. Brojne donatorske i humanitarne akcije realizovane su u ključnim oblastima društvenog života – obrazovanju, kulturi, nauci, zdravstvu i sportu.

Pionir društveno odgovornog poslovanja:

Korporacija Tigar a.d. je i u prvoj polovini 2008. nastojala da u oblasti DOP-a zadrži izbalansiran pristup, ne usmeravajući svoje aktivnosti na jednu oblast ili jednu ciljnu grupu. Jedinstvo etičkog poslovanja i zaštite životne sredine, sa pravilnom politikom u odnosu na zaposlene i partnerskim odnosom sa lokalnom zajednicom i društvom u celini, uz visok respekt akcionara, potrošača i partnera, predstavlja celovit vid implementacije DOP-a u Tigru. Takav koncept prepoznat je i od strane Privredne komore Srbije, kao i nemačke organizacije Invent, koji su u okviru projekta „Uspostavljanje društvene odgovornosti preduzeća u jugoistočnoj Evropi“, 14. marta 2008. korporaciji Tigar a.d. dodelili najviše priznanje za dosadašnja dostignuća u ovoj oblasti.

3.7. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

U posmatanom periodu 2008. godine poštovane su odredbe usvojenog Kodeksa. Sa IFC-ijem i eksternim konsultantom nastavljen je rad na projektu poboljšanja korporativnog upravljanja u oviru Tigra a.d. Istovremeno su pokrenute aktivnosti radi izmene Osnivačkog akta Tigra a.d. u delu koji se ne odnosi na prava akcionara i koji je u domenu odlučivanja Upravnog odbora. Osnovne promene predviđaju razdvajanje funkcije predsednika Upravnog i Izvršnog odbora od funkcije generalnog direktora, prenos nadležnosti odlučivanja o dugoročnom zaduživanju čija vrednost ne spada u transakcije velike vrednosti sa Skupštine na Upravni odbor što je veoma važno da bi se deo postojećih kratkoročnih kredita zamenio povoljnijim dugoročnim iz inostranstva, kao i neka manja usaglašavanja sa aktuelnim propisima iz ove oblasti.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

4. UPRAVLJANJE

Sistem upravljanja ostao je nepromenjen. Skupština akcionara bira Upravni odbor. Upravni odbor bira Izvršni odbor. Tekuće poslove upravljanja obavlja Izvršni odbor. Pored toga, postoji i tročlani Nadzorni odbor, koji kontroliše sve akte Tigra, razmatra stanje Tigrove imovine i dostavlja izveštaje akcionarima o tim i određenim drugim pitanjima. Na redovnoj skupštini održanoj 4. juna 2008. godine izvršen je ponovni izbor članova Upravnog odbora.

Na dan 30. Septembar 2008. sastav organa upravljanja je sledeći :

Upravni odbor

Članovi Upravnog odbora su:

Ime i prezime	Funkcija u Tigru odnosno izvan Tigra
<i>Izvršni članovi:</i>	
Dragan Nikolić	Predsednik IO / generalni direktor
Jelena Petković	izvršni direktor za podršku korporativnom upravljanju
Slobodan Sotirov	izvršni direktor za kvalitet
Milivoje Nikolić	izvršni direktor za kadrove
<i>Neizvršni članovi:</i>	
Vladimir Nikolić	Generalni Direktor Tigar Tyresa
Ljubiša Nikolovski	Tigar Tyres HR Direktor
Jose Alexandre F. da Costa	Savetnik generalnog direktora za pravna pitanja
<i>Nezavisni članovi:</i>	
Dr Živko Mitrović	Redovni profesor Fakulteta organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu
Tihomir Nenadić	Direktor firme Mayfield Management d.o.o, članice Fordgate Group, V. Britanija

Sa članovima Upravnog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Piroć, Republika Srbija.

U periodu I-IX 2008. godini članovi Upravnog odbora primili su naknadu u ukupnom bruto iznosu od 9,839,646 RSD

U prvih devet meseci 2008. Upravni odbor održao je 8 sednica.

Izvršni odbor

Struktura i sastav Izvršnog odbora nije menjana u odnosu na zadnji publikovani izveštaj.

Izvršni odbor čini osmoro članova:

Ime i prezime	Položaj u Tigru
Dragan Nikolić	Generalni direktor
Jelena Petković	ID za podršku korporativnom upravljanju
Đorđe Džunić	ID za finansije
Miodrag Tančić	ID za proizvodnju
Slobodan Sotirov	ID za kvalitet
Branislav Mitrović	ID za IT i investicije
Milivoje Nikolić	ID za kadrove

Sa članovima Izvršnog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Piroć, Republika Srbija.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

U prvih devet meseci 2008. IO održao je 13 sednica na kojima su razmatrana izvršenja Poslovnog plana za svaki mesec kao i druga pitanja od značaja za poslovanje.

Članovi Izvršnog odbora ne primaju posebne naknade u svojstvu članova Izvršnog odbora.

Ne postoje ugovori o vršenju usluga između Tigra i/ili njegovih zavisnih preduzeća i članova Izvršnog odbora, koji predviđaju bilo kakve beneficije nakon prestanka članstva u Izvršnom odboru.

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora su:

Ime i prezime	Funkcija u Nadzornom odboru	Osnovna funkcija izvan Tigra
Marko Steljić	predsednik	Direktor Jubanke a.d. Beograd, u penziji /sada Alfa banka /
Dr Milić Radović	Član	Redovni profesor Fakulteta organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu
Dragan Milosavljević	Član	Ministarstvo finansija, Uprava za trezor, Beograd

Sa članovima Nadzornog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Piroć, Republika Srbija.

U prvih devet meseci 2008. održana je jedna sednica Nadzornog odbora.

U periodu I-IX 2008. godini članovi Nadzornog odbora primili su naknade u ukupnom bruto iznosu od 2,636,541 RSD

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

5. RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA I PRAVNA ZAŠTITA

5.1. NEKRETNINE

Svi proizvodni pogoni Tigra nalaze su u Pirotu. Proizvodnja se trenutno odvija u četiri pogona na dve zasebne lokacije. Na najvećoj lokaciji nalazi se proizvodnja guma, kao i pogoni za proizvodnju tehničke gume i hemijskih proizvoda. Tigar Obuća smeštena je na posebnoj lokaciji. Nova lokacija Tigar III, kupljena u 2006. godini, u procesu je infrastrukturnog sređivanja radi privođenja nameni i u poslovnim knjigama vodi se kao „investicija u toku“. Tigar je vlasnik više objekata u Beogradu, dok Tigar Trgovina ima vlasništvo nad objektima širom Srbije (kancelarijski prostor, magacinski prostor i prodavnice).

Tigar Tyres vlasnik je objekta koje koristi za potrebe svoje delatnosti i poseduje pravo korišćenja zemljišta ispod tih objekata. Za ostalo zemljište Tigar poseduje pravo vlasništva ili pravo korišćenja, dok su objekti u kombinovanom vlasništvu Tigra i zavisnih preduzeća u kontrolnom vlasništvu Tigra. Objekti koje koriste zavisna proizvodna preduzeća su u njihovom vlasništvu, dok je deo objekata koje koriste zavisna uslužna preduzeća u njihovom vlasništvu a deo u vlasništvu Tigra. Na osnovu odluke Skupštine akcinara Tigar A.D. o prodaji dela infrastrukturno opremljenog zemljišta u kompleksu Tigar 2 Tigar Tyres-u i po tom osnovu zaključenog ugovora od 27.03.2008. godine, Tigar Tyres postao je vlasnik dodatnih 148.274m² industrijskog zemljišta, za koliko je smanjena površina neizgrađenog industrijskog zemljišta u vlasništvu Tigar A.D.

U skladu sa domaćim zakonima, zemljište u okviru građevinskih reona u gradovima je u vlasništvu države, a Tigar ima pravo trajnog korišćenja, dok je zemljište van građevinskih reona u vlasništvu Tigra.

Zemljište

Ukupan broj katastarskih parcela neizgrađenog zemljišta, koje na dan 30.09.2008. godine koristi Tigar A.D. je 135, ukupne površine 289,669 m² i ukupne knjigovodstvene vrednosti od RSD 35.637.051,08.

Objekti

Ukupan broj objekata u svojini Tigra i njegovih osnovnih zavisnih preduzeća (bez Tigar Trgovina koje imaju 27 objekata) je 125.

Ukupna površina objekata koji su u vlasništvu Tigra i njegovih zavisnih preduzeća je 56,240 m², od čega je u vlasništvu Tigar Trgovina 6,373 m².

Na dan 30.09.2008. godine, knjigovodstvena vrednost objekata u vlasništvu Tigra i njegovih najvećih preduzeća iznosila je RSD 417,476,736.93

Pored vrednosti objekata u vlasništvu devet najvećih preduzeća, ovaj deo obuhvata i podatke o Slobodnoj zoni Piroto. Knjigovodstvena vrednost objekata u posedu pojedinih entiteta data je u narednoj tabeli.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Knjigovodstvena vrednost objekata

KNJIGOVODSTVENA VREDNOST OBJEKATA (u RSD)		
ENTITET	30.06.2008.	30.09.2008.
Tigar AD	58,288,939.92	66,167,800.44
Tigar Trgovine	100,895,185.04	99,830,657.31
Tigar Tehnička Guma	799,663.00	785,841.00
Tigar Hemijski Proizvodi	48,559,944.72	48,209,280.72
Tigar Obuća	29,537,157.20	29,322,914.20
Tigar Zaštitna radionica	4,288,168.61	4,208,425.61
Tigar Poslovni servis	65,157,940.90	64,846,063.90
Tigar Turs	6,621,773.10	6,591,931.10
Hotel Tigar Planinarski dom	79,238,281.20	78,878,703.20
Tigar Obezbeđenje	903,598.31	893,091.31
Slobodna Zona	17,616,246.84	17,742,028.14
Ukupno:	411,906,246.84	417,476,736.93

Založna prava

Na kraju trećeg kvartala 2008. imovina Društva bila je opterećena sledećim založnim pravima po sledećim rešenjima

Rešenjem Opštinskog suda u Pirotu I br. 1562/04 od 21.12.2004.

Po sporazumu u korist Jubanke Beograd zasnovano je založno pravo nad nepokretnim stvarima (objekti Kartonaže i Obuće) radi obezbeđenja ugovora iz međusobnih odnosa Jubanke i Tigra, po sledećim ugovorima:

- Ugovor br. 3617/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od EUR 704,494.39; Ostalo za otplatu EUR 437,948.20
- Ugovor br. 3618/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od EUR 2,439,711.58; Ostalo za otplatu EUR 1,511,233.98
- Ugovor br. 3619/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od USD 2,362,641.42; Ostalo za otplatu USD 1,468,733.54

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

5.2. SUDSKI SPOROVI

Tigar učestvuje u određenom broju sudskih sporova koji su proizašli iz tekućeg poslovanja, kao što su komercijalni sporovi, upravni sporovi, sporovi sa zaposlenima, postupci likvidacije, stečaja i obaveznog poravnjenja, i učešće u krivičnim postupcima protiv pojedinaca koji su naneli štetu Tigru, uglavnom krađom ili izdavanjem čekova bez pokrića. Ti postupci nisu neuobičajeni i ne očekuje se da će imati značajan uticaj na finansijsko stanje Tigra.

Najveći sporovi koji se vode na nivou Društva odnose se na period pre 2000. godine. U tu grupu spadaju i sledeći sporovi sa odgovarajućim utuženim isnosima (bez obračunate kamate):

TUŽENA STRANA	IZNOS SPORA
TREPČA-Zvečan	9.637.376
UNION BANKA	8.047.333
LOLA KORPORACIJA	6.000.000
AS KOMERC-N. Beograd	2.366.719
JIP-Beograd	1.641.377
MADRIS-Beograd, MADREC-Niš,CPORECSS-Novu Sad	3.319.240
LEKSUS GROUP-Novu Sad	1.217.996
2M-Pirot	2.247.300
TIGAR PROM-Nova Varoš	3.636.000
PRIMA TREJD-Kučevo	1.174.680
UKUPNO	39.288.021

Za sve ove sporove postoje izvršne sudske isprave, ali njihova naplata nije izvršena, bilo zbog političkih problema u slučaju Trepče, višegodišnjeg postupaka stečaja, koji se iz neobjašnjivih razloga ne realizuju, ili zbog takodje dugogodišnjeg procesa restrukturiranja, kao što je slučaj sa Lola Korporacijom. Kao i zbog vođenja krivičnog postupka kao u predmetu i Lexus Group Novi Sad, brisanja iz registra (JIP –Beograd, Madris-Beograd, Madrec-Niš, Cporecss-Novu Sad, ili dužnik nema imovine za isplatu duga (Prima Trejd –Kučevo).

Bez obzira na zastoje u realizaciji izvršnih sudskih presuda, u narednom periodu realno je očekivati njihovu potpunu ili delimičnu naplatu. S obzirom na to da je vrednost sporova isknjižena na ime troškova, nakon naplate, naplaćeni iznosi predstavljaju značajan vanredni prihod za Društvo.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6. FINANSIJSKI REZULTATI ZAVISNIH I PRIDRUŽENIH PREDUZEĆA

6.1. TIGAR OBUĆA

Proizvodi

Tigar Obuća, zavisno preduzeće Tigra AD, proizvodi raznu obuću od gume za različite segmente tržišta. Osnovni programi su:

- Obuća opšte namene uključujući modnu i dečiju obuću
- Gumene čizme za lov i ribolov:
- Gumene sigurnosne čizme i radničke čizme.

Finansijski rezultat za januar- septembar 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30. Sep-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	116,189	930,676
	Obrtna imovina	792,060	1,011,828
	Odložena poreska sredstva	866	866
	Ukupna aktiva	909,115	1,943,370
Pasiva			
	Kapital	80,909	843,347
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	24,002	17,170
	Kratkoročne obaveze	804,204	1,082,913
	Ukupna pasiva	909,115	1,943,370

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Sep-08.
Neto profit	-36,901	87,710
+ Amortizacija	18,506	14,806
+Rezervisanja za benefite	1,982	-6,893
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	-16,414	95,622
Investicioni izdaci	24,589	829,293
Povećanje (smanjenje) zaliha	160,071	100,556
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	104,115	139,857
-Povećanje (smanjenje) obaveza	304,368	280,623
Promene u obrtnim sredstvima	-40,181	-40,210
Slobodan gotovinski tok	-821	-693,460

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
Ukupni prihodi	932,884	2%
Ukupni rashodi	845,174	-10%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	87,710	dobitak vs.gubitak
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	87,710	dobitak vs.gubitak

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6.2. TIGAR TEHNIČKA GUMA

Tigar Tehnička guma proizvodi :

- proizvode od presovane gume,
- profile od gume,
- sportsku opremu,
- gumena creva,
- kombinovane proizvode guma-metal i
- polufabrikate od gume.

Finansijski rezultat za januar- septembar 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar -08.	As of 30. Sep.-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	26,203	31,442
	Obrtna imovina	444,543	255,322
	Odložena poreska sredstva	764	764
	Ukupna aktiva	471,510	287,528
Pasiva			
	Kapital	22,502	153,303
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	11,361	10,773
	Kratkoročne obaveze	437,647	123,452
	Ukupna pasiva	471,510	287,528

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	As of 30. Sep.-08.
Neto profit	114,277	-16,525
+ Amortizacija	10,908	6,033
+Rezervisanja za benefite	727	-560
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	125,912	-11,053
Investicioni izdaci	-89,968	11,272
Povećanje (smanjenje) zaliha	5,242	40,949
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	288,660	-216,246
-Povećanje (smanjenje) obaveza	235,384	-314,017
Promene u obrtnim sredstvima	58,519	138,720
Slobodan gotovinski tok	157,361	-161,044

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
Ukupni prihodi	288,732	57%
Ukupni rashodi	305,257	44%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-16,525	42%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	-16,525	42%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6.3. TIGAR HEMIJSKI PROIZVODI

Tigar Hemijski proizvodi:

- Lepila za transportne trake.
- Boje za puteve.
- Industrijska i ostala lepila.
- Premazi, rastvarači, razređivači i hemikalije.

Finansijski rezultat za januar- septembar 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30. Sept-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	66,375	63,248
	Obrtna imovina	165,729	193,867
	Odložena poreska sredstva	755	755
	Ukupna aktiva	232,859	257,870
Pasiva			
	Kapital	51,397	74,465
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	2,729	1,641
	Kratkoročne obaveze	178,733	181,764
	Odložene poreske obaveze		
	Ukupna pasiva	232,859	257,870

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Sep-08.
Neto profit	-15,248	-13,080
+ Amortizacija	6,163	5,039
+Rezervisanja za benefite	186	-1,089
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	-8,899	-9,130
Investicioni izdaci	4,876	1,911
Povećanje (smanjenje) zaliha	952	-13,821
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	21,455	43,458
-Povećanje (smanjenje) obaveza	37,057	3,031
Promene u obrtnim sredstvima	-14,650	26,606
Slobodan gotovinski tok	875	-37,647

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
Ukupni prihodi	168,910	-2%
Ukupni rashodi	181,990	7%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-13,080	-540%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	-13,080	-540%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6.4. TIGAR TRGOVINE – DOMAĆA PRODAJNA MREŽA

Finansijski rezultat za januar- septembar 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Sep-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	219,307	258,180
	Obrtna imovina	422,163	674,510
	Odložena poreska sredstva	0	0
	Ukupna aktiva	641,470	932,690
Pasiva			
	Kapital	86,415	188,792
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	10,928	9,348
	Kratkoročne obaveze	543,421	733,844
	Odložene poreske obaveze	706	706
	Ukupna pasiva	641,470	932,690

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Sep-08.
Neto profit	-85,275	-10,742
+ Amortizacija	12,799	13,207
+Rezervisanja za benefite	446	-1,265
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	-72,030	1,200
Investicioni izdaci	56,683	51,225
Povećanje (smanjenje) zaliha	99,772	159,162
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	-97,675	89,544
-Povećanje (smanjenje) obaveza	123,079	195,629
Promene u obrtnim sredstvima	-120,982	53,078
Slobodan gotovinski tok	-7,730	-103,103

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
Ukupni prihodi	619,759	43%
Ukupni rashodi	630,347	26%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-10,588	85%
Poreski rashod perioda	154	
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	-10,742	85%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6.5. TIGAR EXPORT – IMPORT

Finansijski rezultat za januar-septembar 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Sep-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	2,267	2,118
	Obrtna imovina	483,890	504,083
	Odložena poreska sredstva	0	0
	Ukupna aktiva	486,157	506,201
Pasiva			
	Kapital	1,032	7,759
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	957	957
	Kratkoročne obaveze	484,131	497,448
	Odložene poreske obaveze	37	37
	Ukupna pasiva	486,157	506,201

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Sep-08.
Neto profit	201	8,594
+ Amortizacija	102	265
+Rezervisanja za benefite	79	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	382	8,858
Investicioni izdaci	1,975	116
Povećanje (smanjenje) zaliha	8,119	-3,582
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	467,868	24,973
-Povećanje (smanjenje) obaveza	482,709	13,317
Promene u obrtnim sredstvima	-6,722	8,074
Slobodan gotovinski tok	5,128	668

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
Ukupni prihodi	681,458	63%
Ukupni rashodi	672,734	63%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	8,724	137%
Poreski rashod perioda	130	10%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	8,594	142%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6.6. TIGAR AMERICAS - USA

Tigar Americas posluje na tržištu SAD i Kanade. Tigar Americas je prvo komercijalno preduzeće, koje je Tigar osnovao u inostranstvu. Pre sankcija njegov godišnji promet iznosio je blizu 20 miliona USD. Nakon ukidanja sankcija, Društvo je odlučilo da obnovi poslovanje preduzeća, koje bi se u novonastalim uslovima, bavilo nabavkom materijala za Tigrova zavisna preduzeća, prodajom gumene obuće na američkom i kanadskom tržištu i prodajom roba drugih srpskih proizvođača.

Finansijski rezultat za januar- septembar 2008.

Bilans stanja u hiljadama USD		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Sep-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	2	2
	Obrtna imovina	37	275
	Odložena poreska sredstva	261	261
	Ukupna aktiva	300	538
Pasiva			
	Kapital	295	534
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	0	0
	Kratkoročne obaveze	5	4
	Odložene poreske obaveze		
	Ukupna pasiva	300	538

Bilans uspeha u 000 USD	Ostv. I-XI 2008.	promena u odnosu na I-IX 2007.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	545	106%
Nabavna vrednost prodane robe	324	270%
Bruto marža	221	25%
Prodaja, opšti i administrativni troškovi	131	-18%
Poslovni rezultat	89	465%
Rezultat po osnovu ostalih prihoda/rashoda	0	
Neto rezultat pre oporezivanja	89	404%
Porez na profit	0	
Neto profit (gubitak)	89	404%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6.7. TIGAR EUROPE UK

Na ovom tržištu, Tigar a.d. je preko zajedničkog preduzeća Tigar Europe Ltd, u kome ima 50% vlasništva nad kapitalom, aktivan duže od 15 godina. Tigar Europe je odlično upoznat sa tržištem, ima stalne kupce i nudi kvalitetnu uslugu. Tigar planira da zajedno sa partnerima proširi prodajnu mrežu Tigar Europe, u cilju povećanja obima prodaje guma i ostalih proizvoda (prvenstveno gumene obuće i tehničke gume). Ovo preduzeće će, takođe, nastaviti da pruža usluge nabavke i učestvuje u potencijalnim projektima Društva na tržištu UK, kao i da ima aktivniju ulogu u ostalim zemljama EU. Ostvareni prihod od prodaje nizi je u odnosu na isti periodprosele godine najvećim delom zbog problema u snabdevanju gumama Tigar Tyres u poglesu strukture miksa i generalno smanjenju trazenje kako za automobilima tako i za delovima za automobile uključujući gum u Zapadnoj Evropi .

Finansijski rezultat za januar- septembar 2008

Bilans stanja u hiljadama GBP		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Sep-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	9	9
	Obrtna imovina	4,000	4,838
	Odložena poreska sredstva	0	0
	Ukupna aktiva	4,008	4,847
Pasiva			
	Kapital	2,625	3,072
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	0	0
	Kratkoročne obaveze	1,383	1,775
	Odložene poreske obaveze		
	Ukupna pasiva	4,008	4,847

Bilans uspeha u 000 GBP	Ostv. I-XI 2008.	promena u odnosu na I-IX 2007.
Prihodi od prodaje	10,359	-10%
Nabavna vrednost prodate robe	9,460	-9%
Bruto marža	899	-11%
Administrativni troškovi	376	8%
Poslovni rezultat	523	-22%
Prihodi od kamata	87	18%
Ostali prihodi	11	
Profit pre oporezivanja	621	-18%
Porez na dobit	174	-21%
Zadržani profit finansijske godine	447	-16%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6.8. REGION BALKANA - Tigar Trade, Tigar Montenegro, Tigar Partner

TIGAR MONTENEGRO – CRNA GORA

Bilans stanja u hiljadama EUR		Pocetni bilans stanja dan 1. Januar -2008.	Na dan 30. Sep - 2008.
Aktiva			
	Stalna imovina	5	4
	Obrtna imovina	286	332
	Odložena poreska sredstva		
	Ukupna aktiva	291	335
Pasiva			
	Kapital	74	126
	Dugoročna rezervisanja i obaveze		
	Kratkoročne obaveze	217	209
	Odložene poreske obaveze		
	Ukupna pasiva	291	335

Slobodan gotovinski tok u hiljadama EUR	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Sep-08.
Neto profit	58	52
+ Amortizacija	5	1
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	63	53
Investicioni izdaci	0	0
Povećanje (smanjenje) zaliha	34	77
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	90	-18
-Povećanje (smanjenje) obaveza	23	-8
Promene u obrtnim sredstvima	101	67
Slobodan gotovinski tok	-38	-14

Bilans uspeha u hiljadama EUR	Ostvarenje I-IX 2008.	Promena u odnosu na I-IX 2007.
Ukupni prihodi	674	7%
Ukupni rashodi	622	5%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	52	34%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	52	34%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

TIGAR TRADE – REPUBLIKA SRPSKA

Bilans stanja u hiljadama KM		Pocetni bilans stanja dan 1. Januar -2008.	Na dan 30. Sep - 2008.
Aktiva			
	Stalna imovina	302	278
	Obrtna imovina	1,299	2,402
	Odložena poreska sredstva		
	Ukupna aktiva	1,601	2,680
Pasiva			
	Kapital	414	438
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	62	34
	Kratkoročne obaveze	1,125	2,208
	Odložene poreske obaveze		
	Ukupna pasiva	1,601	2,680

Slobodan gotovinski tok u hiljadama KM	Na dan 1. Jan - 08.	Na dan 30. Sep - 08.
Neto profit	67	47
+ Amortizacija	24	24
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	90	71
Investicioni izdaci	73	0
Povećanje (smanjenje) zaliha	-61	798
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	10	410
-Povećanje (smanjenje) obaveza	262	478
Promene u obrtnim sredstvima	-313	730
Slobodan gotovinski tok	330	-659

Bilans uspeha u hiljadama KM	Ostvarenje I-IX 2008.	promena u odnosu na I-IX 2007.
Ukupni prihodi	2,091	26%
Ukupni rashodi	2,044	23%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	47	564%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	47	564%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

TIGAR PARTNER – MAKEDONIJA

Bilans stanja u hiljadama denara		Na dan 1. Jan - 2008.	Na dan 30. Sep -2008.
Aktiva			
	Stalna imovina	221	1,418
	Obrtna imovina	35,176	34,541
	Odložena poreska sredstva	0	0
	Ukupna aktiva	35,396	35,959
Pasiva			
	Kapital	17,922	19,709
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	0	0
	Kratkoročne obaveze	17,475	16,250
	Odložene poreske obaveze		
	Ukupna pasiva	35,396	35,959

Slobodan gotovinski tok u hiljadama denara	Na dan 1. Jan - 08.	Na dan 30. Sep - 08.
Neto profit	3,117	1,787
+ Amortizacija	372	279
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	3,489	2,066
Investicioni izdaci	8	1,477
Povećanje (smanjenje) zaliha	-2,946	3,082
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	2,642	454
-Povećanje (smanjenje) obaveza	643	-1,225
Promene u obrtnim sredstvima	-947	4,761
Slobodan gotovinski tok	4,428	-4,171

Bilans uspeha u hiljadama denara	Ostvarenje I-IX 2008	promena u odnosu na ostv. I-IX 2007.
Ukupni prihodi	38,511	-2%
Ukupni rashodi	36,499	-2%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	2,011	-1%
Poreski rashod perioda	224	-19%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	1,787	1%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

6.9. USLUŽNI ENTITETI TIGRA

Pored tri proizvodna entiteta i maloprodajno-servisne mreže Tigar Trgovina, u zemlji posluju zavisna preduzeća iz oblasti usluga, formirana najvećim delom za vreme trajanja trgovinskih sankcija protiv Jugoslavije, zbog nemogućnosti obezbeđenja usluga iz okruženja. Iako su uslužna zavisna preduzeća prateći programi, Tigar a.d. smatra da oni u velikoj meri doprinose osnovnim delatnostima Tigra i pružaju kvalitetne usluge, kako Društvu, tako i lokalnom okruženju.

Osnovni uslužni programi u u okviru Društva su :

- Izgradnja, koja pruža sve vrste usluga u vezi sa izgradnjom i održavanjem objekata i infrastrukture čije usluge prati inženjering grupa. U periodu januar-jun 2008., izgradnja je najvećim delom bila anagažovana na lokaciji Tigar III.
- Transport, koji pruža sve vrste usluga drumskog prevoza, uključujući i domaću i međunarodnu špediciju, zatim usluge ugovorenog ili poverenog međugradskog transporta roba i usluge održavanja vozila.
- Turistička agencija, koja pruža usluge u vezi sa domaćim i inostranim turizmom, uključujući i organizaciju godišnjih odmora, putovanja, seminara i sajмова.
- Hotel Planinarski dom, koji pruža usluge smeštaja i ugostiteljske usluge turistima, poslovnim ljudima, delegacijama, sportskim ekipama i grupama koje dolaze u obilazak kulturne baštine južne Srbije.
- Proizvodnja hrane do sada za interne potrebe Tigar a.d. i Tigar Tyres-a, a ubuduće i za eksterno tržište.
- RTV PI kanal obavlja delatnost u oblasti emitovanja radio i TV programa, telekomunikacija, istraživanja tržišta i anketiranja javnog mnjenja, kao i usluge ekonomske propagande, odnosa sa javnošću i izdavaštva.
- Slobodna zona Pirot je posebno određeni prostor gde se poslovanje može odvijati bez plaćanja carine, PDV-a i određenih opštinskih naknada. Slobodna zona Pirot je akcionarsko društvo čiji je većinski vlasnik Tigar a.d. Među ostalim akcionarima je i Opština Pirot. Slobodna zona Pirot nalazi se u sklopu pirotske industrijske zone, na 47ha 74a i 97 m2 infrastrukturno opremljenog zemljišta, sa sopstvenim kolosekom i 150 telefonskih linija. U Slobodnoj zoni Pirot trenutno posluje 46 preduzeća, od čega 36 inostranih. Pored poreskih i ostalih pogodnosti, preduzeća unutar zone kvalifikuju se za subvencije za uređenje građevinskog zemljišta. U Srbiji, ovi povoljni uslovi sada postoje samo u Slobodnoj zoni Pirot, gde se mogu ostvariti 25% niži troškovi poslovanja nego na drugim lokacijama u zemlji.
- Zaštitna radionica koja je formirana da jednim delom anagažuje radnike sa smanjenom radnom sposobnošću i koja se bavi sakupljanjem i preradom sekundarnih sirovina, ima perionicu i određene prateće aktivnosti.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Finansijski rezultat Tigar Poslovni servis

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar -08.	Na dan 30. Sept-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	78,440	124,720
	Obrtna imovina	91,726	93,544
	Odložena poreska sredstva	0	0
	Ukupna aktiva	170,166	218,264
Pasiva			
	Kapital	36,658	107,747
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	37,650	34,669
	Kratkoročne obaveze	95,666	75,656
	Odložene poreske obaveze	192	192
	Ukupna pasiva	170,166	218,264

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08	Na dan 30. Sept-08.
Neto profit	24,726	11,842
+ Amortizacija	9,981	9,800
+Rezervisanja za benefite	472	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	35,179	21,642
Investicioni izdaci	34,858	73,007
Povećanje (smanjenje) zaliha	2,881	3,021
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	16,568	3,227
-Povećanje (smanjenje) obaveza	26,508	-14,308
Promene u obrtnim sredstvima	-7,060	20,556
Slobodan gotovinski tok	7,380	-71,921

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
Ukupni prihodi	287,548	17%
Ukupni rashodi	274,803	23%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	12,745	-44%
Poreski rashod perioda	903	19%
Odloženi poreski rashodi perioda	0	
Odloženi poreski prihodi perioda	0	
Neto Dobitak/Gubitak perioda	11,842	-46%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Finansijski rezultat ostalih uslužnih zavisnih preduzeća

	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
u hiljadama dinara		
Ukupni poslovni prihodi	407,957	62%
Ukupni poslovni rashodi	400,624	73%
Poslovni dobitak/gubitak	7,333	-65%
Finansijski prihodi	896	210%
Finansijski rashodi	1,179	597%
Ostali prihodi	2,400	549%
Ostali rashodi	295	
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	9,155	-57%
Poreski rashod perioda	510	828%
Odloženi poreski rashodi perioda	0	
Odloženi poreski prihodi perioda	0	
Neto dobitak/Gubitak perioda	8,645	-59%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Finansijski rezultat Slobodne zone

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar -08	Na dan 30.Sept-08.
Aktiva			
	Stalna imovina	113,047	117,747
	Obrtna imovina	37,600	33,538
	Odložena poreska sredstva	78	78
	Ukupna aktiva	150,725	151,363
	Vanbilansna aktiva		3,500
Pasiva			
	Kapital	130,541	133,754
	Dugoročna rezervisanja i obaveze		
	Kratkoročne obaveze	20,184	17,609
	Odložene poreske obaveze		
	Ukupna pasiva	150,725	151,363
	Vanbilansna aktiva		3,500

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Sept-08.
Neto profit	9,225	7,825
+ Amortizacija	1,885	1,414
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	11,109	9,239
Investicioni izdaci	6,044	6,041
Povećanje (smanjenje) zaliha	125	5
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	4,074	-1,986
-Povećanje (smanjenje) obaveza	6,415	-2,575
Promene u obrtnim sredstvima	-2,217	594
Slobodan gotovinski tok	7,282	2,604

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
Ukupni prihodi	48,180	6%
Ukupni rashodi	40,354	27%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	7,825	-43%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	7,825	-43%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

7. FINANSIJSKI REZULTATI NA NIVOU MATIČNOG PREDUZEĆA

7.1. KOMENTAR OSTAVRENOG FINANSIJSKOG REZULTATA

Tigar AD nije vršio promene u svojoj računovodstvenoj politici u posmatranom periodu. Poslovi interne revizije odvijali su se u skladu sa planom aktivnosti. Obzirom da se radi o periodičnom obračunu nije vršena revizija devetomesečnog rezultata .

Karakteristika perioda su visoka investiciona ulaganja u pripremu novih industrijskih kapaciteta, finansiranje investicija iz tekućeg keša uz povremeno koriscenje kratkoročnih pozjamica do obezbeđenja dugoročnog investicionog kreditiranja, uticaj kursa na iskazivanje prihoda od prodaje u stranoj valuti i značajni prihodi od kapitalne dobiti vezano za realizaciju transakcije sa Michelinom.

Iako su vanredni prihodi značajna stavka u ukupnim prihodima iskazani rezultati su realni jer je vanredni prihod pokriven keš prilivom što znaci da se ne radi o papirnoj već o uspešnoj poslovnoj transakciji. Preusemerenje najvećeg dela primljenog keša u nove industrijske kapacitete i razvoj pokazuje da su sredstva iskorišćena u povećanje vrednosti kompanije i stvaranja kvalitetne osnove za dalji razvoj i dobar poslovni rezultat u narednim godinama.

Negativan konsolidovani poslovni rezultat najvećim delom posledica je iskazanog poslovnog rezultata na nivou matične kompanije koji posedica načina iskazivanja prihoda i rashoda. Matična kompanija čija je osnovna delatnost holdig poslovi ostvaruje poslovne prihode isključivo kroz prodaju usluga i po osnovu prihoda od rente. S druge strane svi troškovi sem finansijskih imaju karakter poslovnih troškova. Sve ostale vrste prihoda uključujući prihode po osnovu rezultata zavisnih preduzeća, finansijske prihode po drugim osnovama i vanredne prihode koje ostvari transakcijama sredstvima u vlasništvu ne tretiraju se kao poslovni prihod iako su to faktički prihodi stvoreni vršenjem osnovne delatnosti matične kompanije a to su holding poslovi odnosno upravljanje zavisnim preduzećima. Ta disproporcija u rezultatu matične kompanije prouzrokovana načinom iskazivanja poslovnih prihoda ima najveći uticaj na negativan poslovni rezultat na konsolidovanom nivou.

Menadzment procenjuje da finansijska kriza ciji se prvi efekti osecaju u delu obezbeđivanja kreditnih sredstava i rasta cene kapitala neće u znacajnoj meri uicati na rezultat do kraja godine jer u zadnjem kvartalu dominira prodaja proizvoda potrebnih kupcima zbog promene vremenskih uslova cija vrednost nije takva da mora da bude finansirana iz kredita .

Obzirom da je Tigar korporacija završila najveći deo infrastrukturnih investicija koje su po planu predviđene da budu finansirane upravo od strane korporacije ,da su u ovom periodu od strane korporacije pokriveni svi gubici zavisnih preduzeca iz predhodog perioda i po tom osnovu povećana vrednost njihov kapitala , da su poboljšani bilansi zavisnih preduzeca kroz delimican otpis potraživanja stvoreni su veoma dobri uslovi za 2009 godinu i dobar poslovni rezultat . U uslovima realno prisutne finansijske krize likvidnost dobija primat u odnosu na poslovni rezultat jer je do pozajmljenog novca se sve teze dolazi s jedne strane a s druge strane strane cena kapitala konstantno raste . Cinjenica da iz ugovorene transakcije sa Michelinom do februara 2010 godine Tigar obezbeđuje oko 15 miliona eura dodatnog keša jasno ukazuje da ce tigar ad na planu likvidnosti upravo iz ovih razloga biti u znacajno boljem položaju nego većina drugih kompanija .Tigar planira u dogovorusa bankama da najveći deo postojećih kratkoročnih kredita transformise u dugorocne cime ce se znacajno poboljšati kako struktura bilansa stanja tako i ukupna likvidnost .

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

7.2. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD

Konsolidovani Bilans stanja u hiljadama dinara		Pocetni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30. Septembar 08.
Aktiva			
	Stalna imovina	2,465,897	3,286,821
	Obrtna imovina	2,989,931	2,498,307
	Odložena poreska sredstva	28,301	18,954
	Ukupna aktiva	5,484,129	5,804,082
Pasiva			
	Kapital	2,705,522	3,443,895
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	313,684	298,601
	Kratkoročne obaveze	2,461,639	2,060,432
	Odložena poreske obaveze	3,284	1,154
	Ukupna pasiva	5,484,129	5,804,082

Konsolidovani Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.
Ukupni prihodi	3,992,599
Ukupni rashodi	3,170,131
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	822,468
Poreski rashod perioda	10,908
Odloženi poreski rashodi perioda	
Odloženi poreski prihodi perioda	
Neto Dobitak/Gubitak perioda	811,559
Neto dobitak koji pripada manjinskim ulagacima	4,126
Neto dobitak koji pripada Tigar ad	807,434

Konsolidovani izveštaj o novčanim tokovima u 000 din	31 . decembar 2007.	30. septembar 2008.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	4,446,699	2,656,314
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	5,369,332	3,287,599
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-922,633	-631,286
Tokovi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	1,200,731	1,188,766
Odlivi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	325,752	717,851
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	874,979	470,915
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	109,167	131,321
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	42,000	110,513
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	67,167	20,808
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	19,513	-139,563
<i>Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine</i>	<i>309,356</i>	<i>325,936</i>
<i>Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine (neto)</i>	<i>-2,933</i>	<i>-916</i>
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	325,936	185,457

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

7.3. SEGMENTNI REZULTAT

Tigar ima 18 zavisnih preduzeća u kontrolnom vlasništvu, tri preduzeća u formi zajedničkog ulaganja i jedno ulaganje u Agenciju. Od ukupno 22 preduzeća, 17 je osnovano i posluje u zemlji, a pet u inostranstvu.

Preduzeća u sastavu Tigra obavljaju delatnosti iz oblasti:

- proizvodnje,
- trgovine i
- usluga.

Finansijski rezultat po segmentima preduzeća u kontrolnom vlasništvu i JV za period I-IX 2008. godine srazmerno učešću u kapitalu

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Tigar ad	Proizvodna preduzeća	Komercijalna preduzeća	Uslužne delatnosti	TOTAL
Ukupni prihodi	1,302,965	1,390,526	2,005,533	730,917	5,429,941
Ukupni rashodi	912,786	1,332,421	1,964,227	703,209	4,912,643
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	390,179	58,105	41,306	27,707	517,297
Poreski rashod perioda			9,411	1,412	10,823
Odloženi poreski rashodi perioda					
Odloženi poreski prihodi perioda					
Neto Dobitak/Gubitak perioda	390,179	58,105	31,895	26,295	506,474

* Sve kategorije su uzete srazmerno učešću u kapitalu. U okviru uslužnih entiteta su uzeti i Pi canal i Dom sportova, čiji rezultati ne ulaze u konsolidaciju. U rezultat Tigar ad nisu uključeni rezultati zavisnih preduzeća iz 2008 /rezultat je uvećan za isplacene dividende i umanjen za gubitke iz 2007 / ali nisu uneti rezultati iz 2008 obzirom da je u pitanju peirodični obračun.

Finansijski rezultati po geografskim područjima

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Srbija	Balkan	EU+SAD	TOTAL
Ukupni prihodi	4,725,625	138,301	566,015	5,429,941
Ukupni rashodi	4,251,497	131,764	529,382	4,912,643
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	474,127	6,536	36,634	517,297
Poreski rashod perioda	1,696	203	8,924	10,823
Odloženi poreski rashodi perioda				
Odloženi poreski prihodi perioda				
Neto Dobitak/Gubitak perioda	472,431	6,333	27,710	506,474

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

7.4. NEKONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD

Bilans stanja u hiljadama dinara		Pocetni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30. Septembar 08.
Aktiva			
	Stalna imovina	2,336,257	3,009,463
	Obrtna imovina	1,253,312	1,048,401
	Odložena poreska sredstva	2,456	2,456
	Ukupna aktiva	3,592,025	4,060,320
Pasiva			
	Kapital	2,685,839	2,971,108
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	210,887	206,063
	Kratkoročne obaveze	695,299	883,149
	Ukupna pasiva	3,592,025	4,060,320

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- IX 2008.	promena u % u odnosu I-IX 07
Ukupni prihodi	1,302,965	235%
Ukupni rashodi	912,786	145%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	390,179	2456%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	390,179	2479%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-SEPTEMBAR 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/05

Izveštaj o novčanim tokovima u 000 din	31. Decembar 2007.	30. Septembar 2008.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	403,845	242,874
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	1,165,646	1,494,317
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-761,801	-1,251,443
Tokovi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	930,694	1,251,073
Odlivi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	171,738	551,539
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	758,956	699,534
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	155,017	580,953
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	42,671	113,319
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	112,346	467,634
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	109,501	-84,275
<i>Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine</i>	3,892	113,277
<i>Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine</i>	16,895	4,262
<i>Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine</i>	17,011	2,838
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	113,277	30,426

**IZVRŠNI DIREKTOR
ZA PODRŠKU KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU**

TIGAR AD

Jelena Petković

**PREDSEDNIK
UPRAVNOG ODBORA DIREKTORA**

TIGAR AD

Dragan Nikolić